

Primarul Vienei a primit din partea Muzeului Județean Drapelul și Medalia "Centenarul Marii Uniri"

Excelența Sa domnul Bogdan Mazuru, ambasadorul României în Austria primind de la Daniela Bălu medalia "Centenarul Marii Uniri"

PAGINA 3

Ministerul Culturii și Identității Naționale a lansat programul RO-CULTURA

Ministerul Culturii și Identității Naționale (MCIN) a lansat miercuri, 20 iunie a.c., programul RO-CULTURA, cel mai important program de finanțare a sectorului cultural din România, finanțat prin Granturile SEE 2014-2021.

Programul RO-CULTURA dispune de un buget total de peste 29.000.000 euro și va cuprinde 7 apeluri de proiecte ce vor fi lansate în următorii 3 ani.

RO-CULTURA are ca obiectiv general consolidarea dezvoltării economice și sociale prin cooperare culturală, antreprenariat cultural și managementul patrimoniului cultural.

La conferința de lansare au participat peste 200 de operatori culturali din România (ONG-uri, autorități publice, instituții de cultură, instituții de educație, persoane fizice), interesați de oportunitățile de finanțare disponibile în cadrul Programului RO-CULTURA.

Cu această ocazie, a fost anunțată și lansarea primului apel pentru relații bilaterale, începând cu data de 2 iulie a.c. Fondurile disponibile vor putea fi accesate în vederea identificării de organizații partenere din Statele Donatoare – Norvegia, Islanda și Liechtenstein – pentru pregătirea de proiecte în parteneriat.

Persoanele interesate pot afla mai multe detalii despre Programul RO-CULTURA la adresa www.ro-cultura.ro.

Arad: reviste centenare - reviste postdecembriste

În zilele de 22-23 iunie la Arad a avut loc a V-a ediție a Colocviului Național al Revistelor de Cultură având ca temă: „Revista literară – cu sau fără amprenta locală?”

La colocviu au participat atât reviste literare centenare cât și reviste postdecembriste. Din Satu Mare au fost prezenți scriitorii Dumitru Păcuraru și George Vulturescu.

Reprezentanții revistelor de cultură s-au întâlnit pentru a discuta și dezbate problemele cu care se confruntă presa culturală în era audiovizualului, a mijloacelor electronice de editare și informare.

Au răspuns invitației scriitorii din toată țara: Ovidiu Pecican, Eugen Suciu, Radu Voncu, Adrian alui Gheorghe, Adrian Popescu, Augustin Doman, Cornel Ungureanu, Ioan Moldovan, Traian Ștef, Olimpiu Nușfelean. Amfitrioni ai evenimentului au fost Vasile Dan și Ioan Mătiuț.

Ioan Ienciu, un demnitar la 90 de ani

Ioan Ienciu, alături de fiica sa dr. Luminița Ardelean, medic specialist, Șef Secție Interne la Spitalul Județean Satu Mare

Fost prim-vicepreședinte al județului, era caracterizat de modestie, de fermitate, de foarte multă voință și îndrăzneală. A fost întotdeauna aproape de oameni. Marele examen a fost pentru Ioan Ienciu în anul 1970, când

au avut loc marile inundații. În calitatea sa de prim-vicepreședinte al Consiliului Popular Județean, împreună cu comandamentele constituite, au acționat cu hotărâre pentru salvarea de vieți omenești.

PAGINA 4

George Maior salută Proclamația gubernatorului statului Illinois care felicită România pentru Unire

Gubernatorul statului Illinois, Bruce Rauner, a emis o proclamație oficială prin care felicită România cu ocazia sărbătoririi Centenarului Marii Uniri de la 1918. "Marea Unire a Românilor a dus la consolidarea unui stat modern, inspirat de principiile libertății, democrației, economiei libere și progresului social", se arată în textul proclamației.

Documentul subliniază "prietenia profundă și de lungă durată" dintre România și Statele Unite ale Americii, precum și angajamentul comun al ambelor țări pe calea asigurării securității transatlantice și a prosperității. În proclamație este remarcată și contribuția adusă de românii-americani la dezvoltarea societății americane, prin "talentul, energia, creativitatea și moștenirea culturală" a acestora.

Proclamația statului Illinois a fost salutată de ambasadorul României în Statele Unite ale Americii, George Cristian Maior, care a apre-

ciat mesajul transmis de către guvernatorul Bruce Rauner. "Proclamația onorează un moment cardinal pentru evoluția României, Marea Unire de la 1918, la care românii din America și președintele SUA de atunci, Woodrow Wilson, au

avut o contribuție esențială", a afirmat ambasadorul George Cristian Maior. În comunicatul de presă trimis redacției, ambasadorul George Cristian Maior a subliniat faptul că în statul Illinois este una dintre cele mai vechi comunități de români din Statele Unite ale Americii, fiind una dintre primele zone în care aceștia s-au stabilit, încă dinaintea Primului Război Mondial.

Un sătmărean stabilit în S.U.A. înainte de Primul Război Mondial a fost și Epaminonda Lucaci. Despre propaganda lui și a dr. Vasile Lucaci pentru cauza românilor din Transilvania din timpul Războiului puteți citi în PAGINA 2.

Sănătate Frumusețe

Sucul natural de coacăze
negre este valoros în curele
de vitaminizare

PAGINA 6

Merele, recomandate
în alimentația
copiilor

PAGINA 8

Dr. Vasile Lucaciu în America. Documente din Arhiva Departamentului de Stat

În 27 aprilie 1917, Guvernul român a trimis în S.U.A o Misiune Patriotică, neoficială, formată din Vasile Lucaciu, Vasile Stoica și Ioan Moța. În articolul de astăzi prezentăm câteva documente din Arhiva Statelor Unite, Departamentului de Stat și din Colecția Informația Zilei referitoare la misiunea dr. Vasile Lucaciu în America. Scopul misiunii era propaganda pentru cauza Transilvaniei și organizarea unei unități de voluntari români transilvăneni pentru frontul francez.

Alegerea lui Vasile Lucaciu nu a fost întâmplătoare, el îl avea stabilit acolo pe fiul său Epaminonda (1877-1960), care a plecat în Statele Unite ale Americii în anul 1905 unde a înființat în anul 1906 prima parohie românească greco-catolică, la Cleveland. În același oraș a fondat prima gazetă românească din SUA, "Românul (The Roumanian) - Organ al Românilor din America de Nord". Stabilit din anul 1913 la Trenton, Statul New Jersey, Epaminonda Lucaciu, în calitate de Președinte al Consiliului Executiv al Comitetului Național Român a cerut în 28 martie 1917 informații despre posibilitatea organizării românilor în unități militare. Aghiotantul General, în răspunsul trimis în 3 aprilie îi sugerează înrolarea voluntarilor români în armata americană:

"STATUL NEW JERSEY
Biroul Aghiotantului General
Trenton, 3 aprilie, 1917.

Rev. D. E. Lucaciu,
Președintele Consiliului Executiv al
Comitetului Național Român
Trenton, N. J.

Stimate Reverend,

Am primit scrisoarea dvs. din 28 martie conținând informațiile legate de chestiunea organizării de unități militare formate din persoane din România.

Vă mulțumesc pentru interesul arătat față de chestiunea în cauză și apreciez în întregime spiritul ofertei. În momentul de față nicio altă organizație nu a fost solicitată sau autorizată de Guvernul Federal pentru servicii militare. Utilizarea organizațiilor existente este pregătită și sugerează ca oportunitățile alăturarea tuturor persoanelor doritoare să se înroleze, eligibile și apte pentru serviciul militar, să se servească de oferte de recrutare ale organizațiilor Gărzii Naționale.

Al dvs. sincer, Semnătura,
Aghiotantul General (tr. n.)"

Inițiativa cuprinderii românilor tran-

Informația Zilei

ISSN 1222-4715

Director general - D. Păcuraru

Director editor: Ilie Sălceanu

Redactor șef
supliment - Adriana Zaharia
(Informația Zilei de Duminică
și Sănătate și Frumusețe,
Informația TV)

Redacția Satu Mare:

str. Mircea cel Bătrân nr. 15
Satu Mare, cod 440012
Telefon: 0261-767300

e-mail: redactiasm@informatia-zilei.ro

www.informatia-zilei.ro

silvăneni și bucovineni în rândurile armatei române a fost extinsă și asupra prizonierilor români din Rusia, proveniți din armatele austro-ungare. În 16 martie 1917, la Darnața, s-a constituit oficial "Corpul Voluntarilor Români" care în aprilie 1917 a dat publicității "Declarația de la Darnața". Tradus în limbile rusă și franceză un exemplar din acest "memoriu-manifest" a fost înmănat membrilor "Misiunii Patriotice", care în drumul lor spre Statele Unite au trecut pe la Darnața.

Misiunea Patriotică a părăsit Iași la 27 aprilie 1917 cu mijloace financiare destul de modeste, dar înarmată cu scrisori de recomandare din partea conțelului Saint-Aulaire către ambasadorul Franței la Washington, Jean Jules Jusserand.

La 6 iunie delegația a ajuns cu bine la Tokio, unde s-a imbarcat pe nava Tanyo Maru, nu înainte de a cere scutirea de taxe vamale:

"Însărcinatul cu afaceri din Japonia (Wheeler) către Secretarul de Stat.
Tokyo, 6 Iunie, 1917, ora 1 p.m.

Telegramă:
Misiunea română trimisă în Statele Unite, de ambasadorul din Iași, cu aprobarea Guvernului României, al cărui obiect este organizarea celor de naționalitate română din Statele Unite pentru serviciu activ a acestora din urmă în război, pornește astăzi de la Yokohama cu vasul Tanyo Maru spre San Francisco, unde vor ajunge în data de 23 iunie. Misiunea este formată din preotul Lucaciu, Ioan Moța și Vasile Stoica, locotenent al Armatei Române. Ei vor să fie scutiți de taxe vamale și îi cer părintelui Lucaciu, de la Biserica Românească din Trenton, New Jersey, să notifice în avans editorii ziarelor românești și președinții societăților românești, că la sosire vor fi invitați la o conferință unde își vor dezvălui planurile naționale pentru care au fost trimiși. Wheeler" (tr. n.)

Astfel că după o călătorie de două luni prin Rusia și Japonia, delegația română a ajuns la Washington în 29 iunie 1917. La 2 iulie 1917, delegația română a fost primită la Casa Albă, de către secretarul de stat Robert Lansing.

"Secretarul de Stat către însărcinatul cu afaceri în România (Andrews) Telegramă Nr. 38, Washington, 2 iulie, 1917, ora 6 p.m.

Comisia română, Lucaciu, Moța, Stoica, e aici. Scrisoarea ta introductivă din 24 aprilie, afirmă că această comisie călătorește cu stăruință Guvernului României. Au primit recomandare de la Ambasadorul Franței din Iași pentru Ambasadorul Francez de la Washington că sunt trimiși cu anumite sarcini de către Guvernul lor. Departamentul nu înțelege această discrepanță. Departamentul nu a primit nimic de la tine exceptând telegrama prin care ai cerut privilegiu vamale pentru aceste persoane. Departamentul cere să telegrafiezi urgent despre statutul exact al acestei comisii. Sunt toți români? Lansing"

"Însărcinatul cu Afaceri în România (Andrews) către Secretarul de Stat. Telegramă, Iași, 11 iulie, 1917
(Primită în 20 iulie 1917, la ora 5 p.m.) 95.

Ca răspuns la telegrama nr. 38, din 2 iulie, ora 6, p.m. O notă din 1 aprilie a Ministrului de Afaceri Externe în funcție certifică faptul că Părintele Lucaciu și cei doi însoțitori nu sunt în misiune oficială și nu a fost făcută nici o cerere de acreditare pentru aceștia către autoritățile din Ame-

De la Paris Vasile Lucaciu pleacă în Italia împreună cu Nicolae Titulescu, dr. C. Angelescu, Constantin Mille și L. Catargiu. Ei au fost primiți de către Orlando, președintele Consiliului de Miniștri italian. S-a stabilit o relație de prietenie italo-română și în mod special s-a admis funcționarea "Legiunii române din Italia". Încă din aprilie 1917, în lagărele de prizonieri Cita-Ducale și Cavarzere se înființaseră companii de voluntari români. La 25 noiembrie 1918, Vasile Lucaciu primește jurământul acestor companii, încurajându-le și dându-le speranța unei vieți mai bune în România.

Fotografie apărută în ziarul american "Arizona Republic", numărul din 8 august 1917

rica: dar aceștia au mers cu aprobarea Guvernului României care va aprecia toate facilitățile ce li se vor acorda. I-am dat părintelui Lucaciu o scrisoare de introducere strict pentru Secretarul de Stat în acord cu nota Ministrului de Externe. De asemenea i-am dat o scrisoare pentru Însărcinatul cu afaceri din Tokyo cerând să aranjeze prin telegramă privilegiu vamale. Nu am trimis nici o telegramă în acest sens și nu știu nimic despre scrisoarea trimisă de Ministrul Francez Ambasadorului Franței din Washington, D.C. Ministrul Român de Externe a reconfirmat astăzi că acești bărbați au aprobarea Guvernului României, dar nu au statut oficial. Scopul vizitei lor este de a însuflă patriotism românilor din Statele Unite pentru cauza Aliților și pentru Armata Americană.

În cele din urmă Robert Lansing a subliniat că Statele Unite vor da tot sprijinul Regatului Românesc pentru libertate și unitate națională.

Membrii delegației au intrat în legătură cu Ministerul de Externe, în special cu secretarul de stat William Phillips luând în discuție posibilitatea de a înființa o legiune de voluntari. "Misiunea Patriotică Română" a fost primită cu deosebită satisfacție de către toți românii aflați în Statele Unite, de către organizațiile culturale și filantropice și de presa românească de peste ocean.

O importanță deosebită pentru propaganda desfășurată în SUA a avut-o tipărirea în limba engleză a broșurii "Misiunea Patriotică a Românilor în Statele Unite". Difuzată în mii de exemplare, lucrarea conținea principalele cuvântări rostite de Vasile Lucaciu la diferite întruniri publice organizate în a doua jumătate a anului 1917.

Dar cel mai mare ecou în rândul opiniei publice l-a avut marele Congres românesc de la Youngstown-Ohio organizat în 9-10 martie 1918, la care Vasile Lucaciu și-a adus o contribuție însemnată. Cei peste 150.000 de participanți și-au exprimat ferm dorința de unire cu România. Documentul adoptat la Congres i-a fost înmănat președintelui american Woodrow Wilson chiar a doua zi. În perioada următoare, mii de români au demonstrat la Chicago, Indiana și în alte orașe cerând unirea Transilvaniei cu România.

Acțiunile românești din Statele Unite au avut un efect pozitiv și datorită inten-

sificării relațiilor cu liderii celorlalte naționalități asuprite.

COLEGIUL OBERLIN
Oberlin, Ohio
Departamentul de Sociologie
Herbert Adolphus Miller

124, Strada Morgan, 5 mai, 1918
Dr. Ep. Lucaciu, 730 Case St., Trenton, N.J.
Stimate Domn,

Timp de mai mulți ani am fost interesat de libertatea și libera exprimare a națiunilor mai mici și am fost destul de strâns legat de organizațiile naționale ale celor din Bohemia, polonezilor și slavilor de sud. Am cunoscut câțiva cetățeni români foarte bine și am regretat că nu au o organizație națională în cadrul căreia să fie exprimate idealurile comune ale românilor.

Am dezbătut această chestiune cu mai multe persoane, atât români cât și alți suptuși ai Austriei; iar la sugestia și cu aprobarea lor solicit mai multor lideri să ia parte la o întâlnire la Carpatina Hall, Strada West 58 nr. 1303 din Cleveland, luni dimineață, 13 mai, ora 9.30.

Acolo vom discuta posibilitățile unei astfel de organizații, atât legat de aspirațiile românilor, cât și în relație cu America. La întâlnire vor fi prezenți mai mulți prieteni ai românilor și va avea loc o discuție liberă în urma căreia sper să poate fi începută un fel de organizație spre o mai mare libertate a românilor din Imperiul Austro-Ungar și mai multă demnitate în ochii lumii întregi.

Vă îndemn să faceți tot posibilul pentru a fi prezent la această întâlnire.

Al dvs. cu sinceritate,
H. A. Miller

730, Strada Cass, Trenton, New Jersey
8 mai, 1918

Dr. Herbert A. Miller
Colegiul Oberlin, Ohio
Dragă domnule,

Amabila dvs. scrisoare din 5 mai a fost primită de către mine și a fost citită cu multă plăcere și interes. Sunt foarte bucuros că sunteți interesat de cauza naționalităților asuprite din Austro-Ungaria. Aveți cunoștință de organizațiile poloneze, a celor din Boemia și a slavilor de sud, dar este ghinionul românilor că organizația lor politică națională, sub numele de Comitetul Național Român din America, nu are notorietatea sporită a organizațiilor naționalităților menționate mai sus.

Comitetul Național Român a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a-i informa pe liderii țării despre aspirațiile românilor. Desigur, propaganda începută nu demult de către români nu se poate compara cu propaganda celorlalte naționalități. Ar lua prea mult pentru a explica în detaliu și în consecință vă oferim doar faptul concret. Pentru a vă informa despre Cauza Românească și ceea ce am realizat cu resursele noastre modeste, doresc să cer permisiunea să vă prezint trei pamflete publicate la date diferite pentru informarea publicului american cu referire la cauza noastră.

Voi face tot ce-mi stă în putere să fiu prezent la reuniunea de pe 13 mai, care se va ține în Cleveland, Ohio, și dacă se va întâmpla să nu pot fi acolo, vă rog să acceptați și să-mi prezentați scuzele.

Cu cel mai adânc respect, doresc să rămân al dvs.

Cu respect,
Semnătura
Dr. Lucaciu

Colaborarea românilor, cehoslovacilor, polonezilor și iugoslavilor s-a intensificat mai ales după sosirea lui Thomas Masaryk în S.U.A., în mai 1918. Astfel s-a or-

ganizat impozanta adunare din 15 septembrie 1918, de la Carnegie Hall din New York la care a fost invitat și Epaminonda Lucaciu. Printre cei care au luat cuvântul s-a numărat și locotenentul Vasile Stoica, Președintele "Ligii Naționale Române" din America, înființată la 5 iulie 1918. La această întrunire cei peste 4000 de reprezentanți prezenți s-au pronunțat pentru desfacerea Imperiului Austro-Ungar. Moțiunea adunării i-a fost înmănată la 20 septembrie președintelui Wilson, care a admis că dezmembrarea dublei monarhii era de neînălțat. Aceasta era prima declarație făcută de președintele Statelor Unite pentru desființarea Imperiului Habsburgic.

Înceindu-și activitatea peste Ocean, Vasile Lucaciu a plecat la Paris. Aici în septembrie 1918 s-a constituit "Consiliul Național Român", devenit în octombrie "Consiliul Național al Unității Române". Printre cei 23 de membri s-au numărat dr. Ion Cantacuzino, Lascăr Catargiu, Nicolae Titulescu, Traian Vuia. Președinte a fost ales Take Ionescu, iar Octavian Goga și Vasile Lucaciu au fost numiți vicepreședinți. Cu toate că nu se afla în țară, la Marea Adunare Națională de la Alba-Iulia are loc unirea Transilvaniei cu România. Părintele Vasile Lucaciu este ales în Consiliul Dirigent ca dreaptă recunoaștere a meritelor sale.

Notă:

Primul număr al ziarului "Românul" a apărut în 28 decembrie 1905. Dr. Epaminonda Lucaciu a dus o campanie de unificare a imigranților români sub patronajul Bisericii Greco-Catolice. Moise Balea, primul misionar al Bisericii Ortodoxe a sosit în Statele Unite, pentru a contracara propaganda părintelui Epaminonda Lucaciu, a înființat la 1 septembrie 1906 ziarul "America", supranumit "organ al românilor din Statele Unite, în special al Bisericii Greco-Orientale". Pentru o perioadă, cele două publicații au fost în conflict. Realizând că războiul dintre cele două ziare putea afecta serios unitatea imigranților din Statele Unite, Epaminonda Lucaciu a vândut "Românul" unui jurnalist profesionist. Fostul redactor al "Tribunei" din Sibiu, și al "Luptei" de la Budapesta, Vasile E. Moldovan (1881-1924) a preluat conducerea ziarului "Românul" în august 1907. Vasile E. Moldovan cunoscut cititorilor Tribunei și cu pseudonimul Drumaru, a condus ziarul "Românul" până în anul 1911. Alți editori ai ziarului: Nicolae Barbul, 1906-1907; Gavril Barbul, 1907-1909, 1912; Dionisie Moldovan, 1912-1916; I. N. Barbul, 1916-1922. Ultimul număr al ziarului apare la 15 aprilie 1928.

Adriana Zaharia

Bibliografie:

United States Department of State Archive, Papers relating to the Foreign Relations of the United States, 1917, Supplement 2, The World War, Files No. 763.72/5150, No. 763.72/5782e, No. 763.72/5923

Arhiva Informația Zilei, Colecția de documente Vasile Lucaciu

Christine Avghi Galitzi, A Study of Assimilation among the Roumanians in the United States, Columbia University Press, New York, 1929

Vasile Stoica, În America pentru cauza românească, București, 1926

Ion Stanciu, Aliați fără alianță. România și S.U.A. (1914-1920), Ediți a II-a, Cetatea de Scaun, Deva, 2010

Tiron Albani, Leul de la Șișești. De ce s-a prăbușit Monarhia Austro-Ungară, Ediția a II-a, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2016

Valeriu Achim, Aurel Socolan, Vasile Lucaciu luptător pentru drepturile românilor și unirea Transilvaniei cu România, Muzeul Județean Baia Mare, 1968

Ion Iacoș, Valeriu Achim, Dr. Vasile Lucaciu luptător activ pentru unirea românilor, Texte alese, Testimonii, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1988

Evenimentele au avut un impact extraordinar, mii de participanți vizitând standul județului Satu Mare (și pe cele ale județelor Maramureș și Suceava, invitate la evenimentul "România salută Viena"), fiind mediatizate de presa vieneză, chiar Michael Ludwig, primarul Vienei, postând pe pagina sa de facebook multe fotografii cu delegația sătmăreană.

EVENTIMENT ISTORIC

Primarul Vienei a primit din partea Muzeului Județean Satu Mare Drapelul și Medalia "Centenarul Marii Uniri"

În cadrul evenimentului "România salută Viena", ce a avut loc în capitala Austriei în data de 16 iunie, invitatului de onoare, domnului Michael Ludwig, primarul Vienei, i-au fost înmănat Drapelul și Medalia "Centenarul Marii Uniri". Doamna dr. Daniela Bălu, director al Muzeului Județean Satu Mare, a salutat delegația oficială, în prezența E.S. domnului Bogdan Mazuru, ambasadorul României în Austria, a domnului dr. Harald Troch, parlamentar în Parlamentul Austriei, a doamnei Laura Hant, președintele Asociației "Mihai Eminescu" din Viena, organizatoarea evenimentului.

Domnul primar Michael Ludwig a dorit să afle mai multe informații despre cultura și tradițiile județului Satu Mare, fiind foarte impresionat de distincțiile ce i-au fost conferite, admirând colacul superb adus la Viena de delegația din Țara Oașului, dar și darul oferit de Cramele Rătești, primind cu deosebită polițete și interes publicațiile de promovare ale Consiliului Județean Satu Mare, alături de Catalogul multilingv al expoziției "Centenarul în ipostaze identitare", organizată tot la Viena.

Doamna dr. Daniela Bălu a înmănat Medalia "Centenarul Marii Uniri" și E.S. domnului Bogdan Mazuru, ambasadorul României în Austria, precum și doamnei Natalia Elena Intotero, ministrul pentru românii de pretutindeni, alături de insigna omagială "100 ROMÂNIA". Drapelul și insignele Centenarului au fost oferite cu sprijinul Asociației Civice "Tempora" din Satu Mare.

Delegația oficială a vizitat apoi standul județului Satu Mare, apreciind talentul meșterilor și frumusețile Oașului, fotografiindu-se cu generozitate alături de sătmăreni. Numeroși turiști și-au făcut fotografii cu spectaculoasele cununi de mirese și clopurile oșenești, solicitând informații turistice despre Țara Oașului și județul Satu Mare.

Vernisajul expoziției "Centenarul în ipostaze identitare", la Institutul Cultural Român

Manifestarea din centrul Vienei, "România salută Viena", organizată de doamna Laura Hant, s-a încheiat înălțător în acordul cântecelor patriotice românești, interpretate de orchestra Ciprian Porumbescu din Suceava, dar și de participanți, în fața Palatului Imperial Hofburg cântându-se "Noi suntem români, noi suntem români, noi suntem aici pe veci stăpâni!" Lacrimi de emoție curgeau pe obrazul românilor, mai ales al celor stabiliți în Viena, care au declarat că, deși sunt în Viena de peste 25 de ani, o manifestare de o asemenea amploare, care să promoveze cultura și tradițiile românești, nu au mai văzut!

Muzeul Județean Satu Mare a continuat proiectul dedicat Centenarului Marii Uniri prin vernisajul expoziției "Centenarul în ipostaze identitare", ce a avut loc în data de 17 iunie, la Institutul Cultural Român din Viena. În prezența unui public numeros, a fost lansat și catalogul cu același titlu, realizat de dr. Daniela Bălu.

Evenimentul a fost onorat de participarea doamnei Irina Cornișteanu, director al ICR Viena, a doamnei Laura Hant, președintele Asociației "Mihai Eminescu" din Viena, reprezentanții Ambasadei României în Austria, profesorul universitar

E.S. domnul Bogdan Mazuru, ambasadorul României în Austria

Expoziția "Centenarul în ipostaze identitare", ce a avut loc în data de 17 iunie, la Institutul Cultural Român din Viena

Elevii Colegiului Național Mihai Eminescu alături de directorul adjunct Nicoleta Cherecheș și profesorul universitar Radu Boț, fiul celebrului profesor sătmărean Ioan Boț

Radu Boț, de la Universitatea din Viena (fiul celebrului profesor sătmărean Ioan Boț), un grup de tineri sătmăreni studenți la Universitatea vieneză, dl. Simion Giurca, șeful reprezentanței de promovare a României la Viena, delegația Colegiului Național "Mihai Eminescu" din Satu Mare.

Doamna Nicoleta Cherecheș, directorul adjunct al colegiului, a oferit mapa de prezentare și cărțile tipărite de colegiu, punându-se bazele unei colaborări viitoare între colegiul sătmărean și Asociația "Mihai Eminescu" din Viena, doamna Laura Hant fiind impresionată de performanțele obținute de elevii și cadrele didactice de la colegiul sătmărean.

Foarte apreciat a fost concertul susținut de "Bataclana Quintet", din care face parte și sătmăreanca Alexandra Prodanuic, absolventa Conservatorului vienez. Au avut un real succes bunățile oferite la finalul vernisajului, cu sprijinul Cramei Rătești, Unicarm Satu Mare și apa Nova Oaș.

Evenimentele au avut un impact extraordinar, mii de participanți vizitând standul județului Satu Mare (și pe cele ale județelor Maramureș și Suceava, invitate la evenimentul "România salută Viena"), fiind mediatizate de presa vieneză, chiar domnul Michael Ludwig, primarul Vienei, postând pe pagina sa de facebook multe fotografii cu delegația sătmăreană, inclusiv fotografia primirii Drapelului și "Centenarului Marii Uniri".

Pe pagina de facebook a Ambasadei României la Viena este postată fotografia primirii medaliilor omagiale, de către E.S. domnului Bogdan Mazuru, ambasadorul României în Austria, și doamna Natalia Elena Intotero, ministrul pentru românii de pretutindeni, fotografii cu delegația sătmăreană fiind prezentate și pe pagina de internet a Ministerului Românilor de Pretutindeni, cu titlul "Identitatea românească celebrată în Viena".

Televiziunile naționale TVR1, TVR2, Antena1 și Antena 3 au avut transmisii de la fața locului, din centrul Vienei, piața aflată lângă Palatul Imperial Hofburg, luând interviuri doamnelor Daniela Bălu, Mihaela Grigorean și fotografului Remus Țiplea. Au fost transmise imagini din spectacolul oferit de Ansamblul "Doruri sătmărene" - Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, director Robert Laszlo, și "Obiceiul de Sânziene" prezentat în limba engleză de elevii Colegiului "Mihai Eminescu" din Satu Mare, coordonați de doamnele prof. Ramona Istrate și Dana Vălean.

Concertul festiv, la Palatul Schonbrunn

În data de 15 iunie, delegația Muzeului Județean Satu Mare a fost invitată la concertul festiv dedicat Centenarului, ce a avut loc la Palatul Schonbrunn.

Doamna dr. Daniela Bălu, organizatoarea proiectului ce s-a bucurat timp de două zile de un mare succes în capitala Vienei - în 16 iunie "România salută Viena" iar în 17 iunie "Centenarul în ipostaze identitare" - mulțumește tuturor celor ce au sprijinit-o, colegilor de la Muzeul Județean Satu Mare, Diana Kincses - conservator patrimoniu cultural și Brăduț Popdan - șeful secției de relații cu publicul, Consiliului Județean Satu Mare pentru finanțare, precum și trustului Informația Zilei pentru promovarea media și relatarea corectă a evenimentelor.

Expoziția "Centenarul în ipostaze identitare" va fi itinerată, pe parcursul anului 2018, la Consatul General al României din Gyula și la Consatul General al României din Cernăuți.

PERSONALITĂȚI

Marele examen a fost pentru Ioan Ienciu în anul 1970, când au avut loc marile inundații provocate de râurile Someș, Crasna și Tur.

În calitatea sa de prim-vicepreședinte al Consiliului Popular Județean, împreună cu comandamentele constituite, au acționat cu hotărâre pentru salvarea de vieți omenești și asigurarea sprijinului necesar sinistraților din localitățile lovite de furia apelor dezlănțuite.

Ioan Ienciu, fost prim-vicepreședinte al județului, un demnitar la 90 de ani

Ioan Ienciu (Nelu, cum era numit în familie), face parte dintre cei mai apropiați prieteni din viața mea. Ne cunoaștem de peste 50 de ani. În acest timp, uneori am muncit împreună. De aceea am avut o puternică legătură de prietenie și respect reciproc.

Deși a fost o personalitate marcantă a Sătmăruului, era caracterizat de modestie, de fermitate, de foarte multă voință și îndrăzneală. Toți cei care îl cunosc îl caracterizează ca o persoană generoasă și de omenie, indiferent în ce domeniu de activitate se găsea. A fost întotdeauna aproape de oameni.

Născut la 21 iunie 1928

Ioan Ienciu s-a născut într-o familie de ceferiști la 21 iunie 1928 în Satu Mare. Tatăl său Teodor și mama sa Floare, i-au asigurat încă din fragedă copilărie o educație aleasă, cu dragoste și respect pentru învățătură, pentru muncă, pentru oameni indiferent de etnia lor. De asemenea, de la părinții lui a moștenit credința neștrămutată în Dumnezeu, iubirea față de patrie, de trecutul și prezentul Neamului Românesc, care secole la rând a luptat și s-a jertfit pe altarul patriei pentru a exista și a rămâne în istorie ca români în patria lor Românie.

În perioada 1935-1939 a urmat cursurile primare la Școala generală nr.2, după care a urmat Liceul Economic Commercial până în august 1940.

În urma Diktatului nazisto-fascisto-horthyst de la Viena din 30 August 1940, împreună cu zeci de mii de familii de români și evrei din Ardeal, a fost obligat să-și părăsească locurile natale și să se refugieze în România.

Instaurarea în Ardeal a unui regim de teroare împotriva românilor și a evreilor de către autoritățile horthyste, s-a transformat într-un adevărat holocaust caracterizat prin internarea în lagăre de muncă forțată și închisori, prin crime abominabile, asemănătoare cu cele mai mari orori din perioada neagră medievală.

În timpul refugiului la Timișoara, în perioada 1940-1945, Ioan Ienciu și-a continuat studiile la Liceul Commercial. S-a reîntors la Satu Mare în luna august 1945, își termină Liceul Commercial în anul 1947.

Din anul 1947 și până în anul 1951, a urmat cursurile Facultății de Științe Economice la Brașov, iar după schimbarea sediului acestei instituții de învățământ superior la București, și-a continuat studiile la Facultatea de Științe Economice din București.

După terminarea Facultății de Științe Economice, în anul 1959 a fost repartizat la Fabrica de Cărămizi din Satu Mare, îndeplinind funcția de inginer șef, unde împreună cu lucrătorii de la această întreprindere, a obținut rezultate remarcabile pe ramură, fiind citat de mai multe ori ca unitate fruntașă.

În 1964, ales președinte al Sfatului Popular Municipal Satu Mare

Pe baza rezultatelor obținute în funcția de inginer șef la Fabrica de Cărămizi, a fost selectat în luna decembrie

Ioan Ienciu alături de mai mulți muncitori, la reconstrucția digului după inundațiile din mai 1970

1961 și numit în funcția de secretar la Gospodăria de Partid P.M.R. a municipiului Satu Mare, până în anul 1964.

Având în vedere activitatea remarcabilă în munca de administrație publică locală și ca un gospodar de excepție, din 1964 a fost ales în funcția de Președinte al Sfatului Popular Municipal Satu Mare, iar la 1 martie 1968, după reorganizarea teritorial-administrativă a României, prin desființarea regiunilor și a raioanelor, s-a revenit la vechea structură teritorial-administrativă a României, luând ființă județele, municipiile, orașele și comunele. La constituirea județului Satu Mare, Ioan Ienciu a fost ales în funcția de Prim-vicepreședinte al Consiliului Popular Județean Satu Mare. Din anul 1979 a fost numit în funcția de director al Băncii Agricole și Industriei Alimentare Sucursala Satu Mare, până la 1 iulie 1988 când s-a pensionat la limită de vârstă.

În toate funcțiile importante pe care le-a îndeplinit în mod exemplar, Ioan Ienciu a fost și o persoană studioasă, urmând și alte cursuri superioare, pentru a-și îmbunătăți cunoștințele și în alte domenii de activitate. A urmat cursurile Facultății de Economie de la Academia de Științe Sociale și Politice din București. În anul 1980, și-a susținut teza de doctorat obținând titlul științific de doctor în economie. Ioan Ienciu este și membru al Asociației Oamenilor de Știință din România.

În perioada în care a deținut demnități în orânduirea socialistă, pot afirma că Ioan Ienciu s-a dăruit cu toată puterea sa fizică și intelectuală pentru dezvoltarea economică și socială a municipiului și a județului Satu Mare.

Ioan Ienciu a sprijinit întreprinderea Județeană de Construcții, pentru asigurarea materialelor necesare în vederea construcțiilor de noi unități economice și sociale, școli, grădinițe, creșe, spitale și zeci de mii de locuințe în cartierele noi aprobate prin programul de

sistematizare în municipiile Satu Mare și Carei și în orașele Tășnad și Negrești-Oaș, precum și construirea de noi locuințe în toate comunele din județul Satu Mare.

Reconstrucția după inundațiile din 1970

Marele examen a fost pentru Ioan Ienciu în anul 1970, când au avut loc marile inundații provocate de râurile Someș, Crasna și Tur, provocând pagube catastrofale prin distrugerea întreprinderilor industriale și agricole, dărâmare de case în multe sate și comune.

În calitatea sa de prim-vicepreședinte al Consiliului Popular Județean, împreună cu comandamentele constituite, au acționat cu hotărâre pentru salvarea de vieți omenești și asigurarea sprijinului necesar sinistraților din localitățile lovite de furia apelor dezlănțuite. S-au asigurat spații de cazare, îmbrăcăminte și hrană sinistraților în școli, cămine culturale, dispensare, iar o parte au fost primiți în familiile de bună credință sau la rude unde nu au fost inundații.

După retragerea apelor a rămas privilegiștea marilor pagube materiale, oameni decedați prin înec și animale moarte din toate speciile.

Atât în timpul inundațiilor cât și după retragerea apelor, primele care au dat ajutoare au fost comunele Urziceni, Foieni, Petrești, Sanislău, Tiream, Andrid, Dindești, Pir, Santău, Ardud, Beltiug, Acâș, orașul Tășnad și altele, care au adus alimente, apă, îmbrăcăminte și corturi. Apoi prin unitățile sanitare s-au asigurat medicamentele pentru tratarea răniților și preîntâmpinarea unor epidemii. Au sosit ajutoare din București și din aproape toate județele din România. Alte ajutoare au sosit din mai multe țări din Europa: Germania, Franța, Elveția, Italia, Anglia, iar din Asia China și Japonia, care

au adus cu ei și utilaje și mașini pentru lichidarea dezastrelor provocate de inundații.

La sosirea la Satu Mare a Președintelui României Nicolae Ceaușescu, acesta a vizitat municipiul Satu Mare și localitatea Odoreu, cea mai afectată de inundații. De la Satu Mare a vorbit cu toți miniștrii pentru a se deplasa la fața locului și împreună cu comandamentul județean să asigure fonduri necesare pentru construirea de locuințe pentru sinistrați și repararea digurilor pe râul Someș și construirea digului de la Călinești Oaș, iar sinistrații să fie despăgubiți în bani pentru pierderile suferite.

În acele condiții grele s-a depus o muncă titanică. Din luna mai și până în luna noiembrie, toți sinistrații au primit locuințe. Ioan Ienciu a fost mereu printre oameni, nu numai pentru a-i încuraja, dar a asigura și materialele necesare pentru construirea de case noi.

În acea perioadă scurtă, a fost o solidaritate uriașă pentru reconstrucție. Din Satu Mare, Carei, Tășnad și Negrești Oaș, au asigurat oameni calificați în construcții, care împreună cu alți constructori din țară s-au deplasat la Satu Mare pentru a asigura sinistraților construirea de noi locuințe. Un rol important l-a avut Armata Română. Ostații au sosit cu corturi, bărci și elicoptere pentru salvarea oamenilor.

27 de ordine și medalii

Ca urmare a activității laborioase desfășurate de Ioan Ienciu, în decursul anilor, acesta a fost decorat cu 27 de ordine și medalii din partea statului socialist. Printre acestea amintesc doar Steaua Republicii Socialiste România - clasa a V-a, Ordinul Muncii - clasa a III-a, Ordinul "23 August" - clasa a IV-a.

Ioan Ienciu este și un mare iubitor de cultură și artă. A acordat o atenție

Dr. Luminița Ardelean

deosebită Teatrului de Nord și Filarmonicii "Dinu Lipatti", asigurându-le fondurile necesare pentru buna lor funcționare.

Ioan Ienciu a intrat definitiv în istoria județului Satu Mare, alături de Iosif Uglar, Gheorghe Darida, vicepreședinte al Consiliului Popular Județean, Octavian Luțaș, secretar al Comitetului Județean P.C.R. și vicepreședinte al Consiliului Popular Județean, pentru aducerea statuii Părintelui Vasile Lucaciu și amplasarea acesteia în municipiul Satu Mare, ca respect pentru marele luptător pentru drepturile politice, naționale și sociale ale românilor ardeleni și un luptător de frunte pentru Unirea cea Mare de la 1 Decembrie 1918 și făurirea României Mari.

Ioan Ienciu face parte dintre membrii fondatori ai Asociației Județene Satu Mare a românilor refugiați, expulzați și deportați în urma Diktatului de la Viena din 30 August 1940, îndeplinind cu cinste funcția onorifică ca membru de onoare.

Ioan Ienciu face parte dintre cele mai consolidate familii. S-a căsătorit cu Silvia Ardelean din localitatea Resighea. Acest eveniment a avut loc în anul 1952. În anul 1954 s-a născut fetița cu nume de poveste, Luminița, care înseamnă lumină, viață, iubire și fericire. Astăzi Luminița este un renumit medic specialist, doctor în știința medicală la Spitalul Județean Satu Mare.

*Dragă Ioan Ienciu,
Cu prilejul aniversării a 90 de ani de viață, toți cei care te cunosc și te respectă, îți transmit multă sănătate și fericire, alături de familia ta și mai ales, îți mulțumesc pentru tot ce ai făcut pentru dezvoltarea economică, socială și culturală a județului și a municipiului Satu Mare.*

La mulți ani!

Prof. Dr. Ioan Corneanu

“Citește și dă mai departe,
împrumutând o carte” la
Biblioteca Județeană Satu Mare

LITERATURĂ

Laudatio binemeritat și binecuvântat la “Strigătul inimii” lui Teodor Curpaș

**Biblioteca
Județeană
oferă sătmărenilor
cărți provenite
din donații**

Vineri, 22 iunie, pe o vreme mai puțin prietenoasă, Biblioteca Județeană Satu Mare a organizat o nouă ediție a manifestării “Citește și dă mai departe, împrumutând o carte”. Așa cum a precizat Paula Horotan, directorul adjunct al instituției organizatoare, dar și bibliotecara Violeta Târța, în actuala conjunctură, când prețurile unor cărți sunt prohibitive, acțiunea de a oferi sătmărenilor pentru lectură cărți, care provin din donații ale concitadinilor, este un demers salutat de mulți cititori. Așa se face că această acțiune dovedindu-se un gest de generozitate, a ajuns să fie longevivă. De aproape patru ani, sătmărenii au posibilitatea să împrumute o carte pe care chiar o pot păstra în biblioteca personală, dacă așa consideră de cuviință.

Cu siguranță ați văzut nu de puține ori bibliotecare care au ieșit în stradă să-și întâmpine pe cititori cu o serie de cărți. Este lesne de înțeles că oferta de cărți pusă la dispoziția cititorilor nu include cele mai noi titluri. De fiecare dată, cititorii pot găsi cărți în limbile română, maghiară și chiar engleză. Este o adevărată diversitate în ceea ce privește titlurile, dar și genurile abordate de către autori. Nu lipsesc adesea nici cărțile pentru copii și adolescenți.

Organizatorii au menționat faptul că în cei aproape patru ani de când bibliotecarii ies în întâmpinarea cititorilor, au fost puse la dispoziția sătmărenilor peste 3.500 de cărți. Din unele titluri, Biblioteca Județeană a primit stocul de carte, eventual l-a completat, dar a cedat din ele și bibliotecilor din județ, pe lângă cele care au ajuns gratuit la cititorii sătmăreni.

Acțiunea fiind organizată în ajun de sărbătoarea Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul - Sânzienele, bibliotecarele au oferit doamnelor câte un buchetel din gingașele flori de câmp.

Ioan C.A.

Se îndreaptă acele ceasului către ultima treime a celei mai luminate zi a anului. Pe terasa Mioarița câteva zeci de persoane forfotesc printre mese interesându-se unde are loc evenimentul. În Salonul Alb? Nu, căci suntem prea mulți. În sala mare, ascunși de zăpușeala de afară, sub adierea aerului condiționat și îmbiați de apa minerală de pe mese, au loc primele pupături, străngeri de

mâini, scurte interviuri (de presă), urări...

Primul laudatio îi aparține lui Felician (întrerupt de binecuvântarea bisericii) care a scos în evidență episoade din prietenia sa cu amfitrionul de facto și faptul că acesta nu s-a născut la timpul lui. Protoprezbiterul Marian, cu gândul la întinerul de după sacrificiu, a conchis că cineva trebuia să aducă lumină prin carte. Edilul Doina, înfășurată în emoția dată de ineditul si-

tuăției în care se afla, a acceptat că poate face mai mult și a promis. George, cu simțurile lui vulturești de a eticheta un act cultural ascuns între coperti, și-a adus aminte că Dorel este unul dintre puținii prieteni care i-au călcat bârlogul (cuibul de creație așa spune). Ultimul laudatio a fost de la Robert.

Bineînțeles că sala a reacționat. S-au perindat la microfon oameni de cultură aflați acum în posturi vremelnice sau mai puțin efemere: preoți, primari, directori, politicieni, dascăli și nu în

ultimul rând editorul. Inspiratul George (al II-lea, după ordinea pripășirii sale târzii pe meleaguri sătmărene), chiar dacă mai târziu, și-a prezentat aportul. Atât prin laudatio cât și la realizarea volumului.

Asta a fost povestea lansării celei mai reușite realizări literare a profesorului Teodor Curpaș. O carte despre sine și despre părerea altora despre el. Merită citită.

Gruică Ienășoiu

Felician Pop și-a lansat două volume la Iași

“Istoria Secretă a Sătmarului” și “Țipătul Cenușii” au fost prezentate publicului ieșean

Miercuri, 13 iunie 2018, la Casa Cărții Iași, Sala de evenimente – Bulevardul Ștefan Cel Mare și Sfânt, a avut loc lansarea cărților „Țipătul cenușii” și „Istoria secretă a Sătmarului” în prezența autorului Felician Pop și a actorului ieșean, Toma Hogeia.

Despre ȚIPĂTUL CENUȘII

Desigur, în manualul de română de clasa a douăsprezecea nu este specificată foarte clar diferența dintre cultură și divertisment, așa că acești manageri ad-hoc trec cu lejeritate frontiera dintre ele, mai ales că vameșul discernământului artistic doarme foarte adânc.

După părerea acestor inși, lansările de carte, expozițiile de artă sunt învechite, cum desigur, învechită este și Iliada lui Homer care are, iată, o vechime de aproape trei milenii!

Pericolul este ca acești indivizi absolut orbi din punct de vedere cultural să urce la volanul deciziei și să calce pe accelerație.

Superficialitatea, manifestările la

plezneală, copiate în grabă de te miri unde, făcute de oameni care nu au niciun fel de profunzime spirituală devin tot mai agresive și tind să ia locul culturii adevărate, singura care poate contura profilul identitar real al acestor locuri.

Dar este în zadar să încerci să le explici ceva inșilor aceștia.

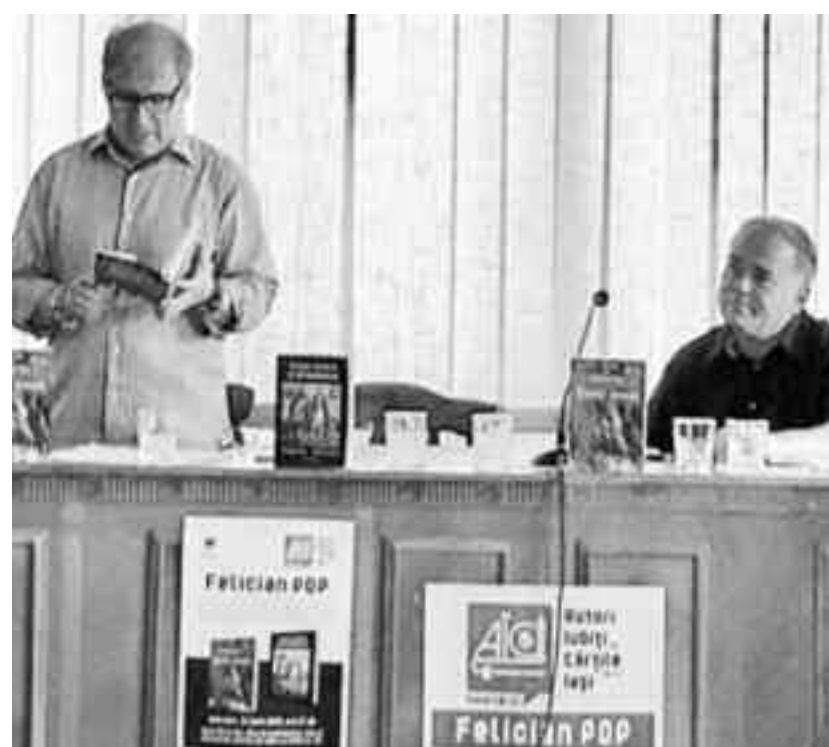
Pentru un dialog sau chiar o confruntare cordială, ar trebui să aibă în spate măcar un vagon de cărți citite. Și nu unul cu cenușă și măruntă spoială conjuncturală.

Despre ISTORIA SECRETĂ A SĂTMARULUI

Nu am dorit să scriem o lucrare searbădă, deoarece scopul nostru este unul singur: acela de a stârni interesul sătmărenilor pentru propriul lor trecut care, nu de puține ori, a fost fabulos.

Veți intra în lumea legendelor: de la misterioasa Dacidava și până la legenda cavalerilor roșii. Veți afla despre pelerinările lui Nicolae Milescu Spătarul, primul român care a ajuns în China, pe meleagurile sătmărene.

Veți trece poate și prin emoțiile lui Ioan Slavici, prilejuite de examenul de

bacalaureat pe care și l-a dat la Satu Mare, veți cunoaște în amănunt drama adevărată a lui Petru Bran ori Vasile Lucaciu.

Cartea aceasta s-a scris extrem de greu, mult mai greu decât ne-am fi putut imagina atunci când ne-am hotărât să intrăm în această aventură – pentru că a trebuit să facem o uriașă muncă de cercetare, având în vedere că avem aproape 25 de capitole care abordează teme și perioade istorice diferite.

Considerăm că nu am avut nici timpul, nici spațiul și poate nici menirea de a epuiza subiectele prezentate, important este că s-au făcut – de multe ori – primii pași pe tărâmurile necercetate până acum...

Spuneam că munca noastră a fost una dificilă, dar în același timp, plină de mari satisfacții.

În final am vrea să mai adăugăm că noi nu am făcut altceva decât să deschidem niște ferestre spre zările cezoase încă, ale unor perioade mai importante din trecutul nostru.

Este de datoria cercetătorilor, a celor împătimiti de munca lor să aprofundeze unele dintre subiectele acestei cărți.

Autorii

SĂNĂTATE

Virusul hepatitic C este responsabil de 20% din hepatitele acute

Virusul hepatitic C (HCV) este una dintre cele mai importante cauze de boli hepatice cronice pe întreg mapamondul. HCV este răspunzător de aproximativ 20% din hepatitele acute, 60-70% din hepatitele cronice și aproape 30% din ciroze sau fazele finale ale bolilor hepatice și din cancerele hepatice. O caracteristică majoră a hepatitei acute C este tendința de a se transforma în boală hepatică cronică. Cel puțin 75% dintre bolnavii de hepatită acută C dezvoltă într-un final infecția cronică.

Hepatita cronică C variază mult din punct de vedere al evoluției. Pe de o parte sunt pacienți care nu au nici un semn sau simptom al bolii hepatice și au valori normale ale enzimelor hepatice serice (în sânge). În aceste cazuri, biopsia relevă, de obicei, un anumit grad de hepatită cronică, dar gradul afectării este redus, iar prognosticul pe termen lung este favorabil.

Pe de altă parte, sunt pacienți cu hepatită C severă, care sunt simptomatici, la care ARN-ul virusului hepatitic C (ARN HCV) este prezent în sânge, nivelurile enzimelor hepatice în sânge sunt crescute, acești bolnavi dezvoltând într-un final ciroza hepatică și stadiul final al bolii hepatice.

Între aceste 2 categorii de pacienți se află cei mai mulți dintre pacienți, care au simptome puține sau deloc, enzime hepatice ușor sau moderat crescute și un pronostic incert. Cercetătorii estimează că cel puțin 20% din pacienții cu hepatită cronică C dezvoltă ciroză hepatică, acest proces necesitând între 10 și 20 de ani. După 20-40 de ani, un procent mai mic dintre pacienții cu boală cronică dezvoltă cancer hepatic.

Hepatita cronică C poate evalua spre ciroză hepatică, insuficiență hepatică și cancer hepatic. Aproximativ 20% dintre pacienții dezvoltă ciroză hepatică după 10-20 de ani de la debutul infecției. Insuficiența hepatică datorată cirozei hepatice este cea mai frecventă indicație pentru transplantul hepatic. Hepatita C este posibil să fie una dintre cele mai comune cauze de cancer hepatic în întreaga lume. În Italia, Spania și Japonia, cel puțin jumătate din cancerele hepatice sunt în legătură directă cu HCV.

Persoanele care fac cel mai frecvent cancer hepatic datorită HCV sunt: bărbații; persoanele peste vârsta de 40 de ani; consumatorii de băuturi alcoolice; pacienții cu ciroză hepatică; pacienții infectați cu HCV de aproximativ 20-40 de ani.

Factori de risc

Grupurile cu cel mai mare risc de dobândire a hepatitei C sunt: persoanele care au făcut o transfuzie înaintea anului 1992, când au fost introduse testele de screening foarte sensibile; persoanele expuse frecvent la produse de sânge; personalul medical care se poate înțepa cu ace infectate; consumatorii de droguri intravenoase, incluzându-i pe cei care au consumat droguri cu mulți ani în urmă; sugarii născuți din mame infectate cu HCV. (sursa: www.sfatulmedicului.ro)

Uleiul esențial de Lavandă se recomandă în: emoțivitate crescută, atacuri de panică, depresie, afecțiuni cardiace pe fond nervos, stres, anxietate, dureri cap, insomnii, infecții ale pielii, eczeme, acnee, psoriazis, arsuri, alergii, prurit, urticarie, cuperoză, crampe musculare, afecțiuni reumatice.

Sucul natural de coacăze negre este valoros în curele de vitaminizare

Sucul natural de Coacăze negre (Ribes nigrum) cu Fier organic și Vitamina C de la Hypericum este un adjuvant valoros în curele de vitaminizare și mineralizare, dar și în cele de detoxifiere.

Aceste fructe sunt sursă biodisponibilă de: flavonoizi, rutozizi, vitamine (C, complex B, provitamina A) și minerale (calciu, magneziu, fosfor, potasiu) printre care și fierul organic. Revigorant și detoxifiant, acest extract contribuie la revitalizarea organismului după eforturi fizice și intelectuale. În plus, cantitatea mare de vitamina C conținută are proprietăți antioxidante, imunostimulatoare și de fixare a fierului.

Deoarece extractul de coacăze negre reprezintă o sursă importantă de calciu, acesta ajută la formarea oaselor la copii și la menținerea calciului în limitele normale la adulți. Conținutul bogat în fier al coacăzilor negri influențează procesul de formare a globulelor roșii, iar rutozidul din aceste fructe contribuie la fluidizarea sângelui, limitarea permeabilității capilare și la îmbunătățirea circulației. Datorită antocianilor și a polifenolilor, extractul de coacăz negru are acțiune antioxidantă - contribuind la distrugerea radicalilor liberi, antiinflamatoare și anti-alergică.

În plus, fructele de coacăz negru măresc diureza ajutând la eliminarea acidului uric, la curățarea rinichilor și la drenarea bilei.

Proprietăți

În concluzie, sucul de coacăz negru cu fier și vitamina C are proprietăți: imunomodulatoare, vitaminizante, mineralizante, energizante, detoxifiante și antioxidante. Datorită conținutului de vitamina C, polifenoli și flavonoide, extractul contribuie la limitarea efectelor negative ale stresului oxidativ prin neutralizarea radicalilor liberi. Tot datorită acestor compuși, extractul are o acțiune antiinflamatoare și antiseptică. De asemenea, acesta are și un rol în combaterea stărilor de oboseală fizică sau psihică și de creștere a randamentului energetic al organismului. Nu în ultimul rând, acesta este benefic în normalizarea circulației periferice și pentru sporirea imunității față de diverși factori alergeni. Se recomandă în principal copiilor, femeilor și persoanelor care au carențe de fier în organism sau a celor care asimilează greu fierul.

Ulei esențial de Lavandă (Lavandula officinalis)

Este o plantă aromatică extraordinară cu un miros îmbietor și cu multiple proprietăți terapeutice. Până acum au fost identificate în lume circa 40 de specii de lavandă.

În ultimii ani, cultura de lavandă a prins tot mai mult teren și în România. Specialiștii de la Hypericum Plant precizează că aceasta pe lângă efectul relaxant și reconfortant pe care îl are asupra sistemului nervos are și calități antiseptice și de calmare a durerii în cazul infecțiilor cutanate. Planta se poate folosi sub mai multe forme. Are efect regenerant epitelial și reglator al glandelor sebacee din piele. Calmează spasmele musculare și relaxează tensiunea musculară. De asemenea este un relaxant mental. Este o plantă ideală pentru îmbărsădarea aerului din cameră și dulapuri, alungă molii și țânțarii.

Uleiul esențial de Lavandă se recomandă în: emoțivitate crescută, atacuri de panică, depresie, afecțiuni cardiace pe fond nervos, stres, anxietate, dureri cap, insomnii, infecții ale pielii, eczeme, acnee, psoriazis, arsuri, alergii, prurit, urticarie, cuperoză, crampe musculare, afecțiuni reumatice.

Mod de folosire: Extern: 3-5 picături ulei esențial de Lavandă în amestec cu 30 ml apă, pentru aromaterapie, odorizarea ambientului. Pentru masaj, 3-5 picături dizolvate în

ulei vegetal, cu care se masează fruntea și tâmplile în dureri de cap. Pentru inhalatii în boli respiratorii se folosesc 2-3 picături dizolvate în apă fierbinte. Ca ingredient se folosește în creme de față, loțiuni pentru păr și corp. **Intern:** se utilizează numai sub supravegherea atentă a fitoterapeutului sau farmacistului.

Atenționări: Nu se folosește de femeile însărcinate și care alăptează. Nu se folosește de către copii sub 2 ani.

Produsele se găsesc la cele două magazine Hypericum din municipiul Satu Mare:

Drumul Careiului, nr. 4-5
Tel: 0261.740 121
Str. Ștefan cel Mare, nr. 5
Tel: 0261.716 450

Producător:
HYPERICUM IMPEX S.R.L.
Sediul: Baia Sprie, str. Gutinului, nr. 3A, Maramureș, România
Tel/fax: 0262.271.338 ; 0262.372.695
Tel comenzi: 0262.263 048
E-mail: office@hypericum-plant.ro sau hypericumimpex@yahoo.com
Pentru mai multe informații cu privire la produsele noastre și pentru oferte, vă rugăm să accesați site-ul: www.hypericum-plant.ro

Probleme de sănătate frecvente care pot apărea în vacanță

Cu siguranță v-ați făcut deja câteva planuri pentru petrecerea concediului așa încât sunt numai bune de luat în seamă și câteva din recomandările specialiștilor în privința stării de sănătate. După cum explică ei, organismul reacționează în moduri diferite la schimbările de rutină.

Astfel, plecarea în vacanță, ca orice rupere de ritm, poate declanșa anumite afecțiuni ușoare, care însă trebuie tratate la timp, potrivit dailymail.co.uk.

Călătoriile cu avionul pot provoca dureri de dinți

Călătoriile cu avionul pot declanșa dureri de dinți, chiar dacă, recent, persoana care călătorește nu a avut probleme stomatologice.

"Din cauza schimbărilor de altitudine, mici «pungi» cu aer se acumulează în interiorul plombelor sau în carii. Acest aer are o presiune diferită de cea a cabinei avionului, ceea ce provoacă durere", a explicat Luke Cascarini, chirurg oral la BMI The Sloane Hospital. Cei care pleacă în vacanță sunt sfătuiți să facă un control stomatologic înainte, pentru a vedea dacă nu au nevoie de plombe. Deși durerea ar trebui să dispară la câteva ore după aterizare, consultați de urgență un stomatolog dacă durerea persistă.

Zborurile lungi încetinesc tranzitul intestinal, iar acest fenomen, asociat cu deshidratarea din timpul călătoriei, duce la constipație. Pentru prevenirea constipației, mâncați moderat și, de preferat, alimente care conțin fibre, fructe și legume, evitați consumul de alcool și hidratați-vă corespunzător.

În vacanță, crește vulnerabilitatea la virusuri

Cercetătorii olandezi au descoperit că aproximativ o persoană din 30 se îmbolnăvește, sub o formă sau alta, imediat ce încetează să mai muncească și începe să se relaxeze, fenomen cunoscut sub denumirea de "boală a timpului liber". Una dintre explicații este aceea că, în timp ce lucrăm, organismul nostru produce constant hormoni ai stresului, cum ar fi adrenalina, care combat infecțiile în perioadele de activitate intensă - ca reacție de tipul "luptă sau fugi" la situații stresante. Însă în momentul în care începem să ne relaxăm, devenim vulnerabili la virusurile și bacteriile din mediul înconjurător.

Căldura scade nivelul zahărului din sânge

Temperaturile ridicate expun diabeticii dependenți de insulină unui risc mai crescut de hipoglicemie - provocată de scăderea nivelului de zahăr din sânge -, proces cauzat de dilatarea vaselor de sânge în timp ce organismul încearcă să regleze temperatura. Medicii recomandă persoanelor diabetice care pleacă în vacanță să își monitorizeze regulat glicemia, dacă temperatura depășește 25 de grade Celsius.

Una dintre explicațiile acestui fenomen este că presiunea crescută asociată cu temperaturile mari dereglează hipotalamusul, acea regiune a creierului care acționează ca un termostat natural al organismului. Migrenele pot fi cauzate, de asemenea, și de răul de călătorie. Ca măsuri de prevenire, așezați-vă, pe cât posibil, în partea cea mai stabilă a avionului, adică în zona unde sunt situate aripile, rezervați locuri în mijlocul vaporului și stați pe locul din față al mașinii.

A consemnat Ștefania Crișan

Costumele de baie 2018 vă vor permite să aveți încredere în sine, să ascundeți imperfecțiunile și să accentuați punctele forte ale siluetei și, în același timp, să respectați tendințele modei.

MODĂ

Costume de baie la modă în această vară

În fiecare an vine sezonul mult așteptat, când toată lumea își lasă afacerea pentru mai târziu, își ia o vacanță și se îndreaptă spre sud, mai aproape de aerul de mare și de plajă cu nisip. Aproape toate hainele sunt strânse, biletele procurate, rămâne ultimul detaliu – un nou costum de baie. Atunci când alegeți modelul optim al costumului de baie, trebuie să vă concentrați asupra caracteristicilor siluetei, vârstei și tendințelor de modă ale sezonului.

Costumele de baie 2018 vă vor permite să aveți încredere în sine, să ascundeți imperfecțiunile și să accentuați punctele forte ale siluetei și, în același timp, să respectați tendințele modei.

Costume de baie crop-top

Una din principalele tendințe ale sezonului de plajă pentru vara anului 2018 va fi costumul de baie cu crop-top. Acesta poate fi mulat sau ușor și cu mâneci. Cele mai interesante modele au fost oferite de designerii Luli Fama, Beach Bunny și Lolli Swim.

Bikini

Prin eforturile designerilor Courtney Allegra, Montce și For Love & Lemons, costumele de baie îndrăznețe și sexy cu bikini revin glorios pe podiumurile fashion. Deci, este timpul să mergeți la sala de sport, să aduceți silueta în formă.

Costume de baie dintr-o singură piesă

Printre costumele de baie dintr-o piesă, modelele sexy cu decolteu profund și tăieturi mari pe șolduri în stilul anilor '80 sunt foarte relevante. Dezgolirea impresionantă a unor părți ale corpului prin intermediul decupajelor provocatoare ne îndeamnă să o facem designerii brandurilor Gottex, Mister Triple X, Luli Fama și altele.

Costume de baie cu ciucuri

La fel de relevante rămân a fi costumele de baie decorate cu ciucuri din fire de ață. Acestea au devenit mai cochetă și mai feminine. Unii designeri s-au lăsat duși de acest val și au decorat cu ciucuri nu doar costumele de baie, ci și accesoriile și bijuteriile. Exemple de costume de baie cu ciucuri am găsit

în colecțiile Aguaclara, Agua Bendita și Beach Bunny.

Șireturi și legături

Un alt succes fierbinte al acestui sezon sunt costumele de baie, cu o varietate de tot felul de benzi înguste, legături și șireturi care sunt situate în diferite părți. Și deși în topul la modă acest model a fost prezent timp de mai mulți ani la rând, vara viitoare popularitatea va ajunge în punctul culminant. Noutatea sezonului au devenit costumele de baie cu jartiere. Acestea arată, desigur, original, dar cât e de comod să faci băi de soare sau să înoți în ele?!

Bikini

Prin eforturile designerilor Courtney Allegra, Montce și For Love & Lemons, costumele de costume îndrăznețe și sexy cu bikini revin glorios pe podiumurile fashion. Deci, este timpul să mergeți la sala de sport, să aduceți silueta în formă.

mons, costumele de costume îndrăznețe și sexy cu bikini revin glorios pe podiumurile fashion. Deci, este timpul să mergeți la sala de sport, să aduceți silueta în formă.

Imprimeuri

În culmea gloriei sunt imprimeurile foarte colorate și aprinse. Ce nu au desenat designerii pe costumele de baie?! Motive florale, imprimeuri animal, elemente abstracte misterioase, elemente marine, pe costumele de baie de la Hoț Aș Hell, Bianca Coletti.

Costume de baie cu talia înaltă

Costumele de baie în stil retro arată modern și stilat datorită eforturilor Luli Fama, Beach Bunny și Lolli Swim. Un alt stil îl reprezintă costumele

de baie în stil sport. Pentru fashionistele care nu doar fac plajă și scufundări în mare, ci și sport, designerii Duskii, Aqua Blu și ACACIA au pregătit modele sport funcționale.

Costume de baie cu mâneci lungi

Judecând după fotografiile costumelor de baie la modă în 2018, modelele cu mâneci lungi rămân a fi la fel de relevante. Cele mai interesante opțiuni au fost demonstrate de Aqua Blu, Duskii și Lybethras.

Culori

Cât despre gama de culori, culorile cele mai relevante pentru designerii sunt nuanțele metalice – auriu și argintiu, precum și roz, albastru, bej, negru și turcoaz.

DIETĂ

Merele conțin carbohidrați cu absorbție rapidă, care ajută masa musculară în timpul antrenamentelor și oferă mai multă rezistență. De aceea, o gustare cu măr poate fi benefică înaintea mersului la sală

Merele, recomandate în alimentația copiilor

Merele pot fi socotite un simbol al sănătății și vitaminelor. Nu degeaba spun englezii "One apple a day keeps the doctor away" (Un măr pe zi ține medicul departe). Un măr de dimensiuni medii are aproximativ 180 g și conține 94.6 kcal, cu 25 g carbohidrați, 0.5g proteine și 0.3 g lipide. Fructe minune, merele ne pot ajuta să câștigăm și lupta cu kilogramele în plus.

Fără să susținem că merele se detașează de alte fructe din punct de vedere al beneficiilor, recomandăm merele tuturor pentru că sunt fructe care cresc la noi și le putem găsi de multe ori în sezon. Le putem procura și din surse ecologice, iar, dacă avem noroc, le putem culege chiar noi din măr. Este un fruct în care întâlnim micronutrienți precum vitamina B2 - riboflavin, vitamina B6 - piridoxina, vitamina C, vitamina K, potasiu, precum și fibre. Necesarul de fibre pentru un adult este de aproximativ 14 g pentru fiecare 1000 kcal, 100 g de măr aducând 4,37 g fibre", spune medicul nutriționist Mihaela Posea pentru Ce se întâmplă, doctore?

O cantitate bună de fibre

Reprezintă o gustare comodă, practică și cu puține calorii. Comparat cu câteva migdale sau cu câteva grame de ciocolată, mărul reprezintă o gustare sățioasă și are un număr redus de calorii. O cantitate bună de fibre. Cele 4 g de fibre aduse de un măr mititel sunt benefice organismului, mai ales într-o dietă proteică, unde tendința este de a avea un tranzit intestinal mai lent (iar fibrele ajută la reglarea lui).

Sursă bună de B-uri pentru dietele vegane. Pacienții care aleg să slăbească urmând dietele vegetariene sau vegane au de multe ori deficite de B-uri în alimentație. Merele reprezintă o sursă de B2 și B6, esențiale în prevenirea dermatitei seboreice, a inflamațiilor de la nivelul pielii, esențiale în metabolismul energetic și modularea activității hormonilor steroizi.

Sursă de sănătate

Conținutul de vitamina C din măr îl face o sursă de protecție împotriva infecțiilor. Această proprietate, dar și numărul mic de calorii, îl face indicat persoanelor care sunt la dietă.

Rezervă de energie pentru antrenamentele fizice. Merele conțin carbohidrați cu absorbție rapidă, care ajută masa musculară în timpul antrenamentelor și oferă mai multă rezistență. De aceea, o gustare cu măr poate fi benefică înaintea mersului la sală, spun specialiștii.

Sursă de fibre, vitamina C, precum și alte vitamine și minerale. Copiii au nevoie de o alimentație bogată în vitamine, minerale și fibre. Merele reprezintă o sursă comodă, accesibilă și ușor acceptată de copii, susține medicii.

Gust acrișor. Gustul dulce devine din ce în ce mai pregnant în preferințele copiilor. Este important să îi învățăm cu gusturi diferite, iar merele acrișoare ne pot ajuta.

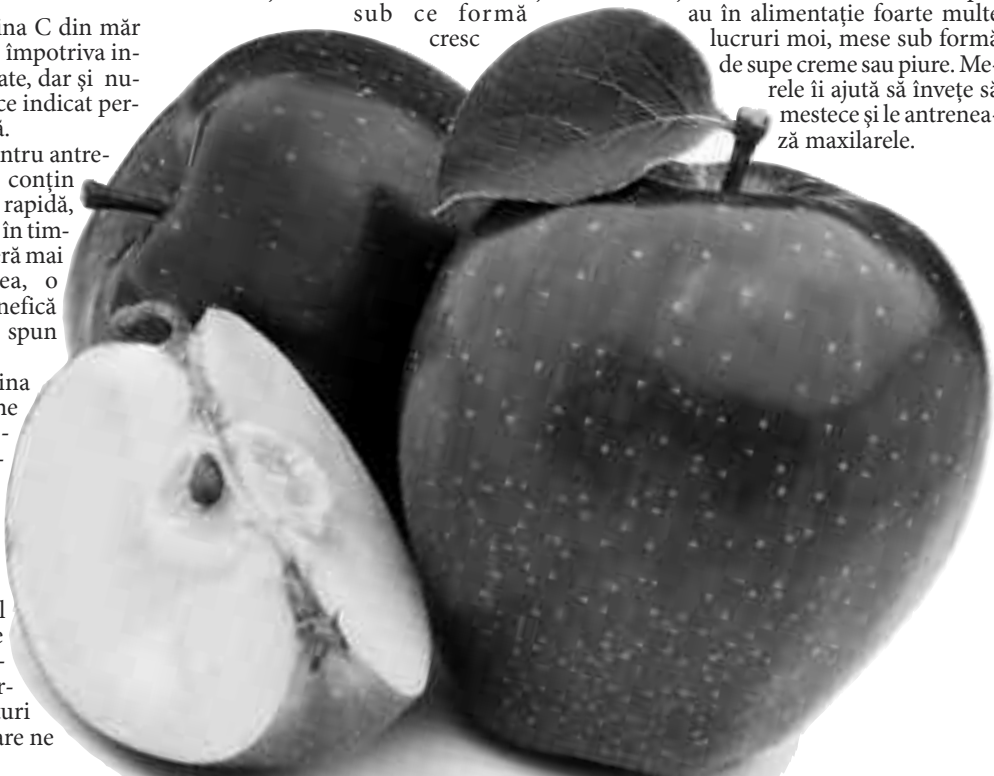

Culori variate. Este recomandat ca părinților să învețe copiii cu diversitatea, asta când vine vorba de aspectul mâncării. Merele au avantajul de a fi disponibile în diferite culori și pot să fie folosite în desenele de gustări cu bărcuțe, buburuze, fluturași sau mașinuțe.

Posibilitatea de a-l mânca cules din pom. Vedem din ce în ce mai mulți copii care nu știu cum arată fructele și legumele, nu știu în ce sezon se coc, nu știu sub ce formă cresc

și nu au cules niciodată un fruct cu mâna lor. Este foarte important să învățăm copiii despre proveniența fructelor și legumelor, iar merele sunt un exemplu de fructe ce pot fi culese chiar de copii într-o vacanță la bunici sau la munte, mai spun specialiștii.

Învăța copiii cu mestecatul și antrenează maxilarele. Alimentația modernă se bazează pe preparate din ce în ce mai moi și fără fibre. De asemenea, copiii au în alimentație foarte multe lucruri moi, mese sub formă de supe creme sau piure. Merele îi ajută să învețe să mestecă și le antrenează maxilarele.

primagym
AEROBIC CYCLING FITNESS

Piața Eroii Revoluției,
nr. 5 - Satu Mare
Telefon: 0361 884947

Psoriaderm®
Premiul de Calitate în
Ungaria - 2012

Psoriazis?
Seboree?
Eczeme?

Psoriaderm®
Krem
Krem
Krem

Ai încredere în puterea naturii

- ✓ Concepută pentru îngrijirea pielii cu psoriazis, seboree și eczemă.
- ✓ Conține 20 de tipuri de extracte din plante, vitamine, minerale, săruri din Marea Moartă care hrănesc pielea și oferă senzație de confort în foarte scurt timp.
- ✓ Nu conține steroizi, coloranți artificiali și parfumuri sintetice.

Gama Psoriaderm® Cremă • Balsam de corp • Șampon • Gel de duș

Psoriaderm®
LABORATORIES LTD

ZILNIC DIN CAP
PÂNĂ ÎN PICIOARE

TALON REDUCERE Produse Psoriaderm® și Psoriaderm® SENSITIVE

15% Achiziționarea unui pachet promoțional compus din cremă, șampon, balsam de corp, gel de duș Psoriaderm® sau Psoriaderm® SENSITIVE

10% Achiziționarea oricărui produs din gama Psoriaderm® sau Psoriaderm® SENSITIVE

ATO
MEDICAL VEST
Dispozitive medicale

Punct de lucru SATU MARE str. Gheorghe Lazăr nr. 1, ap. 28 parter Satu Mare, jud. Satu Mare
Tel./fax: 0261-726-101, Mobil: 0720-047-485

Webshop: www.atomedicalvest.ro

E-mail: webshop@atomedicalvest.ro

Comenzi telefonice:

+40-0731-353-207, +40-259-236-385

Taloul este valabil până la data de 22.12.2017.

Născut într-o familie de muzicieni sătmăreni (mama a studiat pianul, iar tatăl a cântat la contrabas), tânărul canadian de origine română Andrei Feher a dirijat timp de doi ani Orchestra Simfonică din Québec (OSQ), ca asistent șef în rezidență. A fost cel mai tânăr dirijor rezident din istoria centenară a orchestrei. Andrei a început să studieze vioara la 7 ani, în Satu Mare, cu violonistul Ammer Albert și mai apoi cu profesoara Nagy Margareta, iar la Montréal, unde s-a stabilit la vârsta de 13 ani, a urmat cursurile școlii Joseph-François Perrault, înainte de a se înscrie la conservator. Principalele calități ale tânărului dirijor sunt, potrivit ziariștilor canadieni, energia pe care o degajă, contactul emoțional pe care îl stabilește din priviri cu muzicienii, precum și atitudinea sa bazată pe simplitate, onestitate și convingere.

CULTURĂ

Sătmăreanul Andrei Feher devine un dirijor tot mai bine cunoscut în lume

Concertul de final al stagiunii Orchestrei de Cameră Radio din București a avut loc miercuri seară în Studioul "Mihail Jora" (Sala Radio) și l-a avut la pupitrul dirijoral pe Andrei Feher, un tânăr maestru născut la Satu Mare, care devine, cu răbdare și pricepere, un nume tot mai căutat în lumea bună a muzicii clasice din America de Nord, Europa și, nu peste mult timp, Asia.

Sătmărenii l-au putut vedea (și unii din cei prezenți atunci l-au revăzut) pe Andrei în Sala Filarmonicii acum trei ani, când a dirijat Uvertura "Genoveva" de Schumann, Concertul pentru clarinet de Mozart și Simfonia "Reforma" de Beethoven. De atunci cota lui a crescut foarte mult și tânărul dirijor a primit, la o vârstă fragedă pentru această meserie (26 de ani), primul său post de director muzical, la Kitchener-Waterloo Symphony Orchestra, în Canada. În interviul acordat la Radio România spunea că această oportunitate îi va permite să exploreze în amănunt marele repertoriu orchestral, acumulând noi viziuni și calități. Sala în care orchestra respectivă concertează a fost modernizată de profesorul său de la Conservatorul din Montréal, dirijorul Raffi Armenian. Iar orchestra l-a primit cu multă bucurie.

Începuturi sătmărene și șansa Canadei

Filul lui Ioan Feher, mulți ani membru al partidei de contrabas a Filarmonicii „Dinu Lipatti”, Andrei a început să stu-

La 26 de ani, Andrei este director muzical al Orchestrei Simfonice Kitchener-Waterloo din Canada și tot mai solicitat de orchestre de prestigiu din Europa și America de Nord

dieze vioara la 7 ani, cu violonistul din orchestră Ammer Albert și mai apoi cu profesoara Nagy Margareta, iar la Montréal, unde s-a stabilit cu familia la vârsta de 13 ani, a urmat cursurile școlii Joseph-François Perrault, înainte de a se înscrie la conservator. A dirijat timp de doi ani Orchestra Simfonică din Québec (OSQ), ca asistent șef în rezidență. A fost cel mai tânăr dirijor rezident din istoria centenară a orchestrei.

A mărturisit într-un interviu că a

fost prezent șase ani la concertele în care evolua tatăl său, în Sala Filarmonicii, săptămână de săptămână, fapt ce i-a asigurat o formare muzicală solidă, pe lângă lecțiile de vioară. Sosit în Canada, a descoperit un sistem școlar mult mai flexibil, în care elevii violoniști erau puși mai des în situația să cânte în orchestră, iar acest lucru i-a deschis apetitul spre dirijat și studiul partiturilor mari. Cu timpul au apărut și ocaziile de a lua bagheta și a ieși în fața orchestrei. La Conservator a

studiat atât vioara cât și dirijatul.

După cei doi ani petrecuți ca asistent rezident pe lângă Fabien Gabel la OSQ, a urmat o mare șansă, devenind asistentul lui Paavo Jarvi la Paris, unde a trăit experiența inaugurării ultramodernei săli Philharmonie și a avut ocazia să vadă îndeaproape o mulțime de maeștri celebri ai baghetei: Zubin Mehta, Valeri Gergiev, Christoph von Dohnányi, Thomas Hengelbrock (unul din favoriții săi), Jaap van Zweden, Michael Francis și Ale-

xander Shelley. A lucrat cu soliști ca Radu Lupu, Emanuel Ax, Janine Jansen, Jennifer Larmore, Alina Pogostkina și Nicolas Altstaedt. A devenit tot mai cunoscut și solicitat, dirijând printre altele Orchestra de Cameră din Lausanne și Les Violons Du Roy, inclusiv în transcripții și extinderi ale unor lucrări de referință din repertoriul de cvartet.

Concertul de la Radio și planuri pentru viitor

Programul său de la Sala Radio a început cu Concertul nr. 1 pentru orchestră de coarde compus de Sigismund Toduță, cu integrarea fină a melodiei folclorice ardelenice într-o structură neoclasică, continuând cu muzică a perioadei clasice (Boccherini, Mozart, Haydn). Totul condus și cântat cu finețe uneori, cu aplomb și îndrăzneală alteori, cu bucurie mereu. Apropos de asta, luna trecută Feher a dirijat pentru prima dată Simfonia a 9-a de Beethoven, cu "Oda bucuriei", fiind aclamat de publicul orchestrei care-l va primi din toamnă ca director muzical. Planurile primei stagiuni în noul post sunt ambițioase. Andrei și-a propus să dirijeze Simfonia a 5-a de Ceaikovski, opera „Carmen” în variantă de concert, „Carmen Burana”, „Pastorală” de Beethoven, coloana sonoră a filmului „E.T.” (în cadrul unei proiecții), „Tablouri dintr-o expoziție”, lucrări contemporane, muzică barocă, orchestrări ABBA... Va avea mult de lucru, dar când ești pasionat nu simți cum trece timpul. Iar în toamnă este așteptat ca dirijor invitat în Japonia, la Osaka. Și poate în curând îl vom vedea și asculta pe Mezzo sau în Festivalul „Enescu”, căci cariera lui este deja foarte bine lansată.

Valile A.

Muzeul Țăranului Român refuză să mai prezinte filme pe teme LGBT

Muzeul Național al Țăranului Român a refuzat prezentarea lungmetrajului de debut al lui Bogdan Theodor Olteanu, „Câteva conversații despre o fată foarte înaltă”, pentru că, spune distribuitorul peliculei, Tudor Giurgiu, e un „film cu lesbiene”, iar asta ar putea regenera scandalul din luna februarie a acestui an.

Într-o scrisoare deschisă, regizorul Tudor Giurgiu, administrator al societății de distribuție Transilvania Film, a transmis că lungmetrajul nu va intra în programarea viitoare a cinematografului de artă de la Muzeul Țăranului Român, deși este un cinema care primește subvenții atât de la Centrul Național al Cinematografiei, cât și din programul Europa Cinemas „tocmai pentru a programa filme românești și europene de calitate”. „Problema nu e eventuala temere că filmul ar fi un rebut, ci că e un „film cu lesbiene”, iar asta ar putea regenera scandalul din luna februarie a.c., la care, de altfel, s-a întâmplat să fiu martor”.

El spune că este posibil ca direcția muzeului, Liliانا Passima, care a luat decizia, să aibă dreptate: „Conduce un muzeu extraordinar, care a trecut prin vremuri complicate și are de dus multe bătălii în intern, nu do-

Scenă din filmul „Câteva conversații despre o fată foarte înaltă”, regizat de Bogdan Theodor Olteanu

rește să-și alieneze o parte a publicului care consideră că programarea unor filme cu tematică LGBT este străină de substanța instituției. Rămân, totuși, cu înțelegerea sinceră că protestatarii din februarie au vizitat muzeul cu adevărat în ultimii 5 ani sau au măcar habar despre programele sale curente”.

Pe de altă parte, el este de părere că această decizie a fost una „total nein-

spirată, cu care nu putem să fim de acord”. „A refuza un astfel de film pe criterii care nu au legătură cu performanța lui, ci cu faptul că tratează un subiect despre o minoritate sexuală e, în sine, o discriminare și constituie un precedent periculos. Ce filme trebuie să facem în viitor pentru a fi siguri că vom fi acceptați în sălile de cinema? Ne dorim oare să existe un cod despre

ce sau cât e voie să arătăm în filmele noastre pentru a fi eligibili la o programare într-o sală care se proclamă a fi un cinematograful de artă?”

Giurgiu a amintit și că, în 2006, a regizat filmul „Legături bolnăvicioase”, primul film din România care atinge subiecte din zona LGBT”.

„Mi s-a interzis vreo programare? Nu. Dimpotrivă, filmul a făcut săli pli-

ne la cinema Studio, frecventat de același tip de public care a migrat ulterior închiderii sălii Studio spre cinematograful de la Muzeul Țăranului. Mi se pare ireal și de neconceput ca, după 12 ani, să fim martori la acest tip de atitudine. Doar pentru că apele sunt tulburi și nu se dorește agitația lor? Consider că sala de cinema din incinta MȚR (numită, ironic, la lansarea la care am luat parte, Noul Cinematograf al Regizorului Român, deși probabil ar fi trebuit să se adauge «care-nu-face-filme-cu-gay-sau-lesbiene») aduce un capital de imagine extraordinar muzeului, aduce public nou, tânăr, oameni care ar putea fi stimulați să participe la activitățile MȚR”.

A transforma cinematograful într-un loc unde filmele de un anumit gen nu sunt binevenite în pofida valorii lor, mai spune Giurgiu, doar pentru că se consideră a fi străine de discursul și mesajul MȚR, „e o interpretare forțată și nepotrivită a valorilor europene ale lumii în care trăim”. Prin această scrisoare, el a solicitat public conducerii MNȚR să anunțe oficial ce trebuie să conțină filmele românești sau străine pentru a fi programate.

„Regret să constat că, prin aplicarea acestei decizii, fanatismul și intoleranța au tot mai mult câștig de cauză în detrimentul libertății de exprimare”, a încheiat Tudor Giurgiu.

SATU MARE # CENTENAR

Din presa anilor '90

Ciurma Roșie

În 1968 Ceaușescu a jucat marea lui carte opunându-se invaziei Cehoslovaciei. Atunci, numai atunci decizia lui a coincis cu voința poporului român. Occidentul s-a lăsat prins în plasa acestui păianjen libidinos și convins de marele curaj al "reformatorului" i-a acordat credit moral și material. Moscova de asemenea s-a lăsat intimidată sau pur și simplu nu i-a păsat. Nu s-a pus cu nebunul. Doi iepuri grași dintr-o împușcătură. Plus încrederea poporului român.

Acum, când cunoaștem adevărul despre progenitura moșneagului decrepit Andruță care își scotea la crâșmă scârbavnicul mădular în fața oamenilor și le spunea: "Ia uitați-vă, mă din asta a ieșit șeful vostru!" acum putem fi siguri că nu din vreun principiu superior s-a purtat vitejește în 1968 ci din calcul. Era un geniu al răului. Astuia i-ați slujit "revoluționarilor de profesie"!

Ce rușine de a fi fost contemporani cu acești "revoluționari de profesie"! Ce rușine de a fi respirat același aer cu ei! Ce rușine de a fi vorbit aceeași limbă cu ei! Excesul de zel al acestora a favo-

rizat răul! Nu atât ideologia comunistă i-a făcut fanatici ceaușiști cât avantajele personale. Puterea lui s-a bazat pe setea voastră de putere. Știa molușca "genială" că sunteți corupți. Așa vă și voia, compromiși. Corupți fiind îl puteați sluji cu credință "nestrămutată". Numai știindu-vă hrăpăreți și lingăi se putea realiza "unitatea de monolit" a partidului.

Fiecare activist era un Ceaușescu în mic. Instinctul de adaptare al acestor omuleți roșii este atât de dezvoltat încât va trebui să purcedem la o determinare reală a tipurilor de caractere naționale. Strănepoții lui Cațavencu (Cațacescu) vor prolifera și într-o lume democratică. Avizi de putere, dornici de răzbu-nare, vor răsări ca viermii din gunoaie. Semnele prin care se disting aceste spirite ale răului sunt obscure, dar avem listele microcaselor de comenzi de unde se aprovizionau, vedem vilele lor, îi vedem și pe ei înșiși.

Aceste bălți stătute de grandomanie sfidau până și dictonul "Minte sănătoasă în trup sănătos". Debilitatea lor intelectuală era în contrast evident cu prosperitatea fizică. Minți bolnave la trupuri pleznind de sănătate. "Spiritul lor revoluționar" s-a format inhalând grohăiturile sacadate ale "șefului", cuvinte rupte de înțelesul lor

Solstițiu, săptămânal de cultură - Anul I, Nr. 1, pagina 1

fiesc, viermi lingvistici colcăind în zecile de volume de "opere". S-au străduit din răpuzeri să le transpună în practică. Datorită lor orizontul uman s-a îngustat atât de mult, încât oamenii simpli, pe bună dreptate nu voiau decât cârnați, cafea, țigări. "Epoca de aur" a fost un lung, umilitor și istovitor "război al cârnațului". După cumplita mistificare comunistă avem nevoie de adevăr ca de aer. Trebuie să ne fie totul clar. Există o vină colectivă, mutismul național, inexplicabil de neiertat, până acum, în Decembrie, și există o vină individuală. Clarificarea dezastrului de ieri trebuie să constituie temeiul democrației de mâine. Senzația că fostele "cadre de răspundere" mai pot face rău este prezentă. Adevărul este că ei sunt definitiv terminați. Partidul comunist este definitiv compromis. Nu numai la noi, ci în întreaga lume. Foștii trompetiști ceaușiști, aceste creaturi bucălate, durduli, cu mațele în fălci, aceste bășici pline de ură împotriva semenilor, cântă, împreună cu cei pe care au încercat din răpuzeri să-i dezumanizeze, cuvintele sfinte ale imnului redeșteptării noastre naționale: "Deșteaptă-te române"! Aplaudă Revoluția cu aceeași fervoare cu care își aplaudau idolul. Oare ce le spunea deviza "huliganilor" "Fără violență"! Când știm că deviza întregii lor vieți puse în slujba ciurmei roșii a fost "Șo pe el!"

D. Păcuraru
(Solstițiu, anul I, nr. 1, miercuri 10 ianuarie 1990, pag. 3)

1928 Frați Sătmăreni

Proape zece ani de zile a stăpânit țara aceasta partidul liberal sau, din când în când slugile lor partidul averscan. Ce a rămas pe urma lor? S-ar zice că au trecut Hunii sau Tătarii. A rămas sărăcia și durerea în suflete. Nemulțumire și lacrimi.

Un gospodar bun se cunoaște după gospodăria sa.

Ori țara noastră simțim cu toții că a fost gospodărită de gospodarii răi.

După zece ani, ei cu nepriceperea lor, au învrăjbit provinciile, ardeleanul, basarabeanul, bucovineanul, urăște tot ce vine din București, iar bucureșteanul liberal se uită cu neîncredere către cei din provincii.

Provinciile se simt neîndreptățite, iar bucureșteanul în haină liberală crede că provinciile nu stau destul de liniștite la tuns.

Și cu toate acestea suntem frați de un sânge și ar trebui ca dragostea de frate să ne unească pe toți.

Au învrăjbit confesiunile, au făcut să se urască ortodox, cu unii, să-și spună cuvinte grele de ocară, era cât pe aici ca frații noștri uniți, oameni care au luptat și au suferit, temnița pentru iubirea lor de neam să fie mai scurtați în drepturile lor decât cum erau chiar pe vremea ungurească.

Mila dumnezeiască ne-a ferit de așa rușine, căci gândul lor l-au arătat liberalii în proiectul de lege.

Au învrăjbit plugăria cu orașele, muncitorii cu patronii.

Au învrăjbit minoritățile împotriva statului român.

Și deasupra tuturor au adus țara și țărâna ca și negustorimea la sapă de lemn. Asta-i roada lor după aproape zece ani de guvernare liberală și averscană.

Dar în politica externă ce au făcut?

Acum 8 ani când în fruntea țării era partidul național țărănesc și ministru președinte era Dl. Alexandru Vaida Voievod, trăiam în bună pace și prietenie cu toate popoarele mari ale Europei care au purtat războiul alături de noi.

Astăzi ne-am pierdut prietenii și suntem amenințați să rămănem înconjurati de dușmani fără ca să mai avem un prieten alături de noi. I-am hulit și i-am batjocorit pe toți și ei și-au întors fața lor de la noi.

Ne-am pierdut omenia cum zicea un bătrân de omenie.

Partidul național țărănesc care singur reprezintă astăzi toată suflarea cinstită românească, nu mai poate sta cu mâinile încrucișate când vede cum ni se prăpădește țara.

Domnul Iuliu Maniu președintele partidului, omul de la care așteptăm mântuirea astăzi întregul neam românesc fie din vechiul regat, fie din Basarbia, Bucovina, Ardeal sau Banat. Vă cheamă pe toți cu mic cu mare, bărbați și femei la lupta sfântă pentru apărarea avutului nostru, a drepturilor noastre și a libertății noastre.

Neamul românesc a hotărât ca la 6 Mai în zi de sfântă Duminică să se adune din toate colțurile țării la Alba Iulia, cetatea suferințelor noastre, ca de acolo să privească lupta cea mare împotriva celor care aproape zece ani și-au bătut joc de țară și popor.

Luați-vă merinde în traistele voastre și curaj în piepturile voastre și cu Dumnezeu înainte pentru apărarea țării.

Mihai Popovici
deputat de Satu Mare
(Satu Mare, Anul X, Nr. 17, Duminică 22 aprilie 1928, pag. 1)

Ce vor minoritarii?

Consilierii maghiari, atât ai orașului, cât și ai județului nu scapă nicio ocaziune ca să nu încerce câte un atentat contra limbii oficiale a ședințelor consiliilor. În fiecare ședință ei încearcă să câștige măcar câte un pas de teren pentru introducerea limbii minoritare în discuții, așa că azi am ajuns la convingerea că lupta lor este metodică și că ei procedeză sistematic, având o tactică precizată ab ovo.

Legiuitorul nu a făcut niciun paragraf, și cu drept nu l-a făcut, în care să fie vorba despre altă limbă de discuție decât bineînțeles cea a Statului.

E și natural să fie așa.

Închipuiți-vă, ce s-ar întâmpla dacă la o astfel de ședință unii ar vorbi românește și ungurește, alții cum ar fi de exemplu, dl. Winterhoffen ar răspunde svăbește și Deneș i-ar trăzni un apropos în evreiește (e adevărat că Deneș e

cam fudul de această limbă...).

Ce ar zice la acest vacarm chiar minoritarii care pretind acest anumit drept al lor, inexistent de altfel.

Am arătat în nenumărate rânduri că o astfel de cerere departe de a fi legală nu este nici echitabilă și acum mai adăugăm că nu este nici logică.

Sistemul introdus, de a ataca prin surprindere, cum a făcut-o în ultima ședință bancherul Woissz la consiliul Comunal care deși evreu a vorbit, ungurește, este anacronic prin faptul că s-a dus timpul în care se invocă motivul că nimeni nu știe românește, dar este illogic prin strategia negativă, eu care vreau minoritarii maghiari să-și ajungă scopul.

Chestiunea - dacă în dezbaterile consiliilor se poate folosi o limbă minoritară, este act de guvernământ, care nu cade în competența contenciosului administra-

tiv, zadarnic se vor adresa deci acestui

for, cum am aflat în ziarele minoritare.

Minoritarii au deputații lor în Parlamentul țării, au exponenți care umblă pe la Inalta Regenței, au deci toate organele competente, în materie și ne întrebăm mirați cum de minoritarii noștri risipesc atâta energie pe la biletele, Consilii și pentru ce nu încearcă ei calea legală și calea dreaptă?

Consiliile nu au căderea și nici dreptul să se amestece în atribuțiile care aparțin guvernământului și deci toate încercările de acest fel nu vor servi la altceva decât la tulburarea păcii ordinelor regiuni și orașe. Și în această ordine de idei ne vine o întrebare spontană pe buze:

- Asta o vor ei?
(Satu Mare, Anul X, Numărul 27, Duminică, 1 iulie 1928, pag. 1)

Un om

răsplătit prin recunoștința obștească.

A greșit... azi este din nou batjocorit, huiduit de aceea care pe vremurile grele au lucrat nu în interesul poporului lăntuit, care știau de suferințele noastre, care n-au pierdut nimic, ci numai au câștigat în urma muncii și suferinței acestui om.

A fost scos din învățământ în mijlocul dascălilor care îi cunosc trecutul cinstit... S-au introdus elemente noi în controlul învățământului, iar peigrinului de ieri i s-a agățat traista în spinare și i s-a deschis drumul spre noul calvar mai dureros ca cel de ieri. Peigrinul merge înainte, zdrobit în inima sa și poate se gândește că soțul său de suferință Părintele Lucaciuc este fericit că nu i s-a dat să ajungă zilele de batjocură de azi.

Peigrinul își urmează calea suferinței în drumul său e atacat de câinii invidioși, că mai are o coajă de pâine în

traista sa. Și omul va ajunge mâine în fața reprezentanților dreptății pe pământ. Iși va deschide inima, va arăta durerile sale celor care sunt chemați a judeca fără pasiuni, fără interese lumești. Justiția va avea cuvântul. Iar noi credem în nepierirea dreptății în magistrații noștri și cerem repararea injuriilor nedrepte.

Dariu Pop este omul cinstit, victima intereselor politice, victima invidiilor și urei personale, care mâine va primi satisfacția cuvenită, iar cei care-l atacă, lecția binemeritată. În zadar vor lătra câinii, peigrinul a ajuns la poarta dreptății și urletul lor asurzitor, scârbos va înceta, când Zeița dreptății le va striga: Perea mundus, fiat justiția.

Zach
(Satu Mare, Anul X, Nr. 29, Duminică 15 iulie 1928, pag. 1)
Rubrică realizată de A. Zaharia

Sărbătoarea Sânzâienelor este cu dată fixă (24 iunie), fiind dedicată Sânzâienei, protectoare a lanurilor de grâu și orz aflate în părg. Este una dintre cele mai îndrăgite sărbători ale verii, care adună laolaltă un mare număr de obiceiuri: efectuarea observațiilor astronomice și meteorologice, în special la răsăritul Găinușei sau Cloștei cu Pui, în raport cu care se calculează apoi timpul favorabil culegerii grâului de toamnă; culegerea plantelor de leac și a picăturilor de rouă pentru cosmetica populară.

ISTORIA BISERICII

Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul sau Sânzâienele în conștiința poporului român

Ultimul profet al Vechiului Testament și primul profet al Noului Testament, Ioan Botezătorul, a fost fiul preotului Zaharia și al Elisabetei. Elisabeta era steapă și datorită faptului ca își doreau foarte mult un copil, Dumnezeu a ascultat rugăciunea lor și le-a vestit prin înger că Elisabeta va naște un copil care va fi cel mai mare prooroc al tuturor timpurilor născut dintr-o femeie și se va chema IOAN.

Pentru că Zaharia nu a dat crezare spuselor îngerului a fost mut până în ziua a opta după nașterea copilului, când a fost tăiat împrejur. Familia a dorit să-i pună numele copilului «Zaharia», dar preotul s-a opus. A cerut o tăbliță și a scris pe ea: «Ioan este numele lui» și limba i s-a dezlegat. Ioan a stat în pustiu până în ziua arătării lui către popor, pregătind calea Domnului (episodul nașterii Sfântului Ioan Botezătorul este relatat pe larg în Sfânta Evanghelie după Luca, cap. 1).

Sânzâienele – mit și realitate

Potrivit tradiției, în această zi (24 iunie), anual, se serbează «Sânzâienele». Această sărbătoare se numește «Sânzâiene» în sud-vestul, nordul și centrul României și «Drăgaica» în Moldova de Sud, Dobrogea și Muntenia. Ion Ghinoiu con-

sideră că Sânzâienele sunt reprezentări fantastice în alaiul Sânzâienei sau Drăgaicei, zeița agrară celebrată în solștițiul de vară, când se împărguiesc lanurile de grâu și înfloresc planta ce-i poartă numele: sânziana sau drăgaica. Sânzâienele sunt divinități nocturne care apar numai în cete, de obicei în număr fără șot. Ele ar fi zâne sfinte sau fecioare frumoase răpite de zmei și ținute în palate ferecate. În noaptea de Sânzâiene (23-24 iunie), în timp ce umblă pe pământ sau plutesc în aer, cântă și dansează, împart rod holdelor și femeilor căsătorite, înmulțesc păsările și animalele, stropesc florile cu leac și miros, tămăduiesc bolile și suferințele oamenilor, apără semănăturile de grindină și vijelii. Spre deosebire de Iele și Rusalii care sunt «Zâne rele», Sânzâienele sunt «Zâne bune». În sud-estul României, în ritual, Sânzâienele sau Drăgaicele sunt fete necăsătorite care împlinesc ceremonialul nupțial al zilei agrare, cunoscut sub numele de «Dansul Drăgaicei». În situații speciale, când oamenii le nesocotesc ziua, Sânzâienele pot deveni forțe distructive: stărnesc din senin furtuni, aduc grindina, ridică în vârtje pe cei păcătoși lovindu-i cu boala numită «luatul de Drăgaică», lasă câmpurile fără rod și florile fără leac. Sânzâienele sunt atestate atât ca divinități fitomorfe (planta care înfloresc de ziua lor, sânzâ-

iana), cât și ca divinități antropomorfe (ceata feminină ce formează anturajul în care se desfășoară zeita agrară), în Oltenia, Banat, Transilvania, Maramureș, Bucovina, Moldova de Nord. Local, în acest areal extins, apare și sinonimul sudic al acestor reprezentări mitice, Drăgaicele (a se vedea Ion Ghinoiu, «Obiceiuri populare de peste an. Dicționar», Editura Fundației Culturale Române, București, 1997, pp. 178-179). Acum se organizează vestitele târguri de Sânzâiene, iar momentul cel mai important al sărbătorii îl constituie umblatul

cu făclia, ceremonial la care participă întreaga suflare a localităților (vezi Ion Ghinoiu, «Vârstele timpului», Editura Minerva, București, 1988, p. 266).

Sânzâienele în Sătmar

Această sărbătoare reprezintă un moment important în viața românilor din acest spațiu etnografic. Cu o seară înainte, fetele fecioare și pruncele se duc să culegă sânzâiene, organizându-se din timp grupuri de culegătoare. Copilele împletesc cununițe în trei și în patru, punându-le apoi pe cap. Tinerele dornice de măritiş culeg brațe întregi de sânzâiene, pe care le duc acasă și acolo le împletesc cântând. Prima cununiță făcută se pune pe gard, ca oricine intră în gospodărie să aibă noroc și sănătate. A doua cununiță se aruncă pe casă pentru a alunga duhurile cele rele; tradiția spune că dacă această cunună cade peste casă, fata nu se va mai mărita în acea toamnă sau că cineva din familie se va îmbolnăvi, putând chiar să moară. A treia cununiță se așază în poiată (grajd) pentru îndepărtarea lucrărilor vicleanului diavol, ca să nu «li se ia laptele la vaci» și ca toate animalele să fie ferite de boli și de moarte năpraznică. În Țara Oașului se aruncă pe case câte o cununiță pentru fiecare membru al familiei, ceea ce simbolizează unitatea, armonia, pacea și înțelegerea care

trebuie să troneze în toate căminele. Când grupurile de culegătoare se întorc de la culesul sânzâienelor, la fiecare încrucișare de drumuri, la cruci, se pune câte o cununiță, precum și la biserică, pentru ca Dumnezeu să ocrotească întreaga comunitate de orice rău, aducând belșug și spor în toate casele de gospodari. Tocmai de aceea, se mai pun cununi în casă la meșter-grindă, se aruncă în holde sau pe coșurile de mălai, aceste cununițe fiind o prevestire și a secerișului care se apropie. În caz de furtună, ploaie cu grindină, când se trag clopotele în sat pentru a împărștia norii, boreasa ia mătășoare sfințite la Florii, o coajă de ou de la Paști și o floare de sânzâiene, pe care le aruncă în foc pentru stabilirea echilibrului între forțele naturii, iar părinții își pun copiii în genunchi să se roage. De Sânzâiene nu se lucrează nimic, ci toată suflarea pleacă la biserică.

Poporul român a știut întotdeauna ce rol are Dumnezeu în viața cotidiană, a sesizat influența Acestuia prin diferite acțiuni, atât în domeniul public, cât și în cel privat, acordându-I cinstea cuvenită. Alături de acest cult, fiecare zonă etnofolclorică și-a format o serie de tradiții referitoare la sărbători în paralel cu datele furnizate de Biserică. Acestea nu au avut însă rolul instrăinării de Dumnezeu, ci dimpotrivă, mărirea respectului față de divinitate, ca fiind singura forță supremă ce poate învinge puterea răului și conduce omenirea pe calea cea bună.

Preot dr. Cristian Boloș

Începutul creștinismului și Biserica primară

În timpul domniei lui Tiberiu Cezar, în anul al cinsprezecelea, procurator al Iudeei era Pilat din Pont, Irod era tetrarh al Galileii, Filip fratele sau tetrarh al Itureii și al ținutului Trahonitidei, iar Lysanias tetrarh al Abilenei, arhieriei erau Ana și Caiafa. Atunci Dumnezeu și-a îndreptat cuvântul către Ioan, fiul lui Zaharia, care se afla în pustie. (Lc 3,1-2)

Aceste precizări istorice pe care le face evanghelistul Luca vin să întărească activitatea mesianică a lui Iisus. Dumnezeu intervine în istoria concretă a omenirii prin întruparea Fiului Său iar lucrul acesta este temelie creștinismului. Toată această descriere istorică arată faptul că Iisus Hristos a fost văzut, auzit și atins de contemporanii Săi. Acest caracter istoric al lucrării mesianice a dovedit de felul în care a fost transmisă Evanghelia lumii greco romane și generațiilor următoare. În momentul înălțării Învățătorului le spune ucenicilor: «Ci veți lua putere, venind Duhul Sfânt peste voi și Îmi veți fi Mie martori în Ierusalim și în toată Iudeea și în Samaria și până la marginile pământului.» (Fapte 1,8)

Noul Testament este presărat cu faptele minunate ale Lui Iisus, dar mai ales cu lucrarea extraordinară pe care Dumnezeu a săvârșit-o: Învierea după trei zile.

Biserica trăiește și va trăi pe mărturia Apostolilor

Toate acestea sunt confirmate de martorii Petru și Ioan, Iacob, Andrei, Filip, Toma, Bartolomeu, Matei, Iacob al lui Alfeu, Simon Zelotul, Iuda al lui Iacob.

Acești apostoli încă nu ajunseseră să realizeze universalitatea cutremurătoare a misiunii cu care fuseseră investiți. În momentul în care se împlinesc făgăduința lui Iisus, când Duhul Sfânt se coboară pe-

te fiecare dintre ei, își schimbă dialectul galileean cu limba universală a Evangheliei - «Duhul S-a pogorât peste ei și au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea Duhul a grăi» (Fapte 2, 4). Abia atunci Petru a putut să vestească lui Israel începutul adevăratei împărății mesianice.

Nașterea comunității Noului Legământ a fost condiționată de existența martorilor oculari al lui Hristos înviat cât și de coborârea Duhului Sfânt - «În ziua aceea s-au adăugat ca la trei mii de suflete» (Fapte 2, 4).

Biserica trăiește și va trăi pe mărturia Apostolilor și datorită Duhului Sfânt care sălășluiește în ea din ziua Cincizecimii, fiind astfel Sfântă și Apostolică. Nimic nu s-a adăugat prin pogorârea Duhului Sfânt, lucrării săvârșite de Hristos, ci se pecetluiește și se autentifică mărturia omenească a Apostolilor despre Învierea Domnului.

În studierea Noului Testament se observă elemental central în persoana lui Iisus Hristos, natura jertfei Sale, a Învierii toate acestea constituind forma scrisă a mesajului apostolilor. De aceea nu s-a pus niciodată problema adăugării în canonul Scripturii a unor scrieri care nu ar fi de origine apostolică.

Sfântul Evanghelist Luca descrie, în Faptele Apostolilor, primii ani ai Bisericii

Duhul nu-l relevă decât pe Hristos și tot Duhul e cel care delimitează canonul Scripturii de-a lungul veacurilor. Tot ceea ce se adaugă nu completează cu nimic cunoașterea noastră despre Hristos. Biserica a recunoscut în Scriptură Adevărul, pe care o tâlcuiește cu ajutorul Duhului, iar această tâlcuire și recunoaștere se numește Tradiție.

Sfântul Evanghelist Luca descrie, în Faptele Apostolilor, primii ani ai Bisericii. Cele 12 capitole din început descriu Biserica primară a Ierusalimului, iar partea a

doua se concentrează pe persoana Apostolului Neamurilor, căruia sfântul Luca îi dă numele de Pavel.

Comunitatea din Ierusalim este condusă de toți cei 12 Apostoli, iar Petru vorbește în numele tuturor și aici se împlinesc cuvintele Mântuitorului - «Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea» (Matei 16,18). Biserica din Ierusalim era singura biserică prezisă de profeți, care îl primise pe Mesia. Călăuzită de cei 12 Apostoli, ea era anticiparea viitorului Ierusalim despre care vorbește Apocalipsa: «Iar zidul cetății avea 12 pietre de temelie și în ele cele 12 nume ale celor 12 Apostoli ai Mielului» (Apocalipsa 21, 14).

Capitolul 12 marchează sfârșitul acestei perioade deosebite din viața Bisericii. Grupul celor 12 încetează să mai existe în momentul în care Iacob, fratele lui Ioan, este ucis cu sabia de Irod și nimeni nu s-a mai gândit să completeze printr-o alegere numărul simbolic al Apostolilor. Petru, după arestarea și eliberarea miraculoasă, pleacă în alt loc, dar își păstrează autoritatea de prim Apostol. Întâietatea la Ierusalim îi revine lui Iacob, fratele Domnului, care nu făcea parte din cei 12. Rolul lui Petru se va perpetua în funcția de episcop și se va mărgini să fie apostolul celor circumciși.

Apostolul Neamurilor își consacră viața lui Hristos prin călătoriile sale în întreg bazinul mediteranean, unde apar comunități creștine, Biserici ale lui Dumnezeu, care vor primi toată Evanghelia și Duhul Sfânt.

Ioan, fiul lui Zevedeu se afirmă ca martor și mărturisitor Al Celui Înviat

Pentru Sfântul Apostol Pavel, care părăsise Ierusalimul, comunitatea palestiniană avea o autoritate specială și un primat al întemeierii dovedit de faptul că nu uita să facă colecție pentru frații din Iudeea. Pentru el, întreaga biserică era a lui Dumnezeu. Se mânia împotriva celor care

în Corint voiau să facă comunități distincte «Eu sunt al lui Pavel, iar eu sunt al lui, iar eu sunt al lui Apollo, iar eu sunt al lui Chefa, iar eu sunt al lui Hristos. Oare s-a împărțit Hristos?» (1 Cor 1, 12-13).

Legăturile dintre cei doi, Petru și Pavel, nu par să fie compromise în ciuda dificultăților apărute în legătură cu iudeo creștinii, căci mai târziu amândoi au venit la Roma să mărturisesc, prin sânge, universalitatea mântuirii în Iisus Hristos.

Ioan, fiul lui Zevedeu, numit și «ucenicul cel prea iubit», se afirmă ca martor și mărturisitor Al Celui Înviat. Și de numele lui se va lega o serie de scrieri neotestamentare și o tradiție locală, aceea din Efes. Datorită apropierii sale de Învățătorul i se datorează un soi de primat spiritual printre apostoli, iar în Epistola către Galateni este numit «Unul dintre stâlpii Bisericii». Scrierile sale poartă pecetea unei viziuni personale asupra mesajului creștin în care elementul sacramental are o importanță primordială.

La sfârșitul secolului I toate Bisericile erau conduse de un episcop

Importanța elementelor sacramentale în viața creștinilor din primele veacuri este dată de rolul major pe care l-au avut Botezul și Euharistia în rândul comunităților primare. Rugăciunea euharistică e legată de cultul iudaic, de rugăciunile spuse la mesele comune, iar în ajunul morții Învățătorului o astfel de cină este descrisă de Evangheliști, când Iisus binecuvăntează pâinea și vinul numindu-le Trupul și Sângele Său și poruncindu-le ucenicilor să facă aceasta întru pomenirea Sa. Deoarece găsim aceste elemente liturgice ale iudaismului contemporan cu Iisus în anaforele creștine primitive, indică originea apostolică a ritului euharistic creștin. Ultima Cină a fost prezidată de însuși Învățătorul arată importanța acesteia.

După plecarea lui Petru din Ierusalim, cei 11 și Pavel se fac martorii itineranți ai

lui Hristos Înviat, peste tot unde mergeau întemeiau comunități creștine, lăsând pe alții să le conducă și să îndeplinească sarcinile sacramentale. Sfântul Irineu din Lyon, descrie în secolul II că rolul Apostolilor a fost să întemeieze și să zidească biserici. Se stabilește o distincție clară între apostolat și episcopat, iar în cartea Faptelor se vorbește despre «episcopoi» (supraveghetori), de «presbiteroi» (bătrâni), de «proistamenoii» (întâi-stătători).

La sfârșitul secolului I toate Bisericile erau conduse de un episcop. Întreaga viață creștină se mișcă în jurul slujirii Euharistiei ori Cina trebuia să fie prezidată de un personaj unic, întruchiparea Domnului. Sfântul Ignațiu spune că Biserica locală nu este o parte a corpului eclesial ci o totalitate avându-I în frunte pe Insuși Domnul și pe toți Apostolii. Pentru Sfântul Ciprian al Cartaginei, episcopatul este unul în virtutea identității de credință, mărturisind credința adevărată.

Adunarea euharistică duminicală este momentul în care Biserica devenea pe deplin Biserică, acolo se împărțeau de Domnul, acolo se boteza, acolo se propovăduia, se alegeau episcopii și presbiterii, tot acolo se găseau în comun soluții la problemele comunităților. Nici persecuțiile nu îi opreau pe creștinii să participe la Cina duminicală, refuzând să o înlocuiască cu rugăciuni individuale, deoarece vedeau în ea esența credinței lor. Datorită mărturisirii de credință conștiente Biserica din primele 3 secole poate fi considerată vârsta de aur a religiei creștine și de asemenea, un criteriu de viață pentru secolele care îi urmează.

Ovidiu Ardelean, Preot misionar în Protopopiatul Ortodox Carei

Bibliografie:
Sfânta Scriptură
Pr. Prof. Dr. Ioan Constantinescu - Studiul Noului Testament
Părintele Galeriu - Jertfa și răscumpărare
Jean Meyendorff - Biserica Ortodoxă ieri și azi.

Angelina Jolie, trimis special al ONU pentru refugiați în orașul irakian Mosul

Angelina Jolie a fost trimis special al ONU pentru refugiați în orașul irakian Mosul, eliberat abia anul trecut de sub ocuparea Statului Islamic. Vedeta de la Hollywood a fost profund impresionată de ceea ce a văzut și a cerut comunității internaționale să nu uite de locuitorii care încearcă să-și reconstruiască orașul, scrie Reuters.

Forțele irakiene au recuperat în 2017 orașul Mosul din mâinile jihadiștilor care l-au ocupat în 2014 și l-au transformat în capitala "Califatului". Peste 900.000 de locuitori au părăsit orașul din 2014 până în prezent, iar cei care au rămas se străduiesc acum să își reia viața.

Actrița de la Hollywood s-a întâlnit cu familia din vestul Mosul și s-a trecut pe străzile bombardate. Ea spune că normalitatea s-a întors în multe părți ale orașului și că locuitorii strămutați care părăsesc taberele din apropiere și se întorc acasă, dar orașul vechi a fost distrus în mare parte și reconstrucția este foarte lentă. Aceasta este cea mai gravă devastare pe care am văzut-o în anii mei de

lucru cu ICNUR. Oamenii de aici au pierdut totul", a spus Jolie într-un comunicat transmis de ONU.

"Nu au aici medicamente pentru copiii lor, iar mulți nu au apă curentă sau servicii de bază", a spus ea. "Sper că va exista un angajament continuu pentru reconstruirea și stabilizarea întregului oraș și solicit comunității internaționale să nu uite de Mosul", a mai spus Jolie. Actrița lucrează pentru UNHCR începând din 2001, și a vizitat de cinci ori până acum Irakul, dar este prima dată când ajunge în Mosul.

A debutat în 1982 cu filmul Lookin' to Get Out

Angelina Jolie Voight s-a născut pe 4 iunie 1975 și este o actriță și regizoare de film americană laureată a unui Premiu Oscar, trei Premii Globul de Aur și două Screen Actors Guild Awards. A fost numită de publicația Forbes cea mai bine plătită actriță de la Hollywood în 2009, 2011, și 2013. A fost numită „cea mai frumoasă femeie din lume” de reviste ca Vogue, People și Vanity Fair, iar Esquire, FHM și Empire au numit-o „cea mai sexy

femeie în viață”.

Născută în Los Angeles, California, Angelina Jolie este fiica actorilor Jon Voight și Marcheline Bertrand. Este sora actorului James Haven și nepoata cântăreței Chip Taylor. Pe linia tatălui, Jolie are rădăcini germane și slovace, iar pe linia mamei, rădăcini franco-canadiene, olandeze și germane. După despărțirea părinților săi în 1976, Angelina Jolie și fratele ei au trăit cu mama lor, care a abandonat actoria pentru a se concentra pe creșterea copiilor. Interesul artistei față de actorie a apărut în vremea copilăriei, iar la vârsta de cinci ani deja a făcut parte din distribuția filmului tatălui său Lookin' to Get Out (1982).

Angelina Jolie a cochetat și cu modeling-ul. La început de drum, fizicul său a ajutat-o foarte mult, fiind perfectă pentru prezentări și ședințe foto. A jucat în zeci de producții, devenind un nume din ce în ce mai renumit în această industrie. Pe lângă actorie, Angelina Jolie a avut și rolul de director pentru două producții: A Place in Time (2007) și In the Land of Blood and Honey (2011), pentru care a fost și producător și scenarist.

Cele mai apreciate filme

The Bone Collector (1999)

Dacă ni se cere să alegem un film care a transformat-o pe Angelina într-o actriță apreciată în industrie, The Bone Collector este cu siguranță acela. Angelina Jolie joacă rolul polițiștii amatoare Amelia Donaghy. Ea este trimisă să lucreze la un caz alături de cel mai inteligent polițist din lume, Lincoln Rhyme (Denzel Washington), un geniu paralizat care va fi creierul din spatele operațiunii. Angelina și Denzel lucrează împreună pentru a rezolva misterul din spatele unor crime inexplicabile, rezultând un thriller plin de suspans.

Salt (2010)

Angelina Jolie joacă rolul lui Evelyn Salt, un agent CIA căruia i se însenează o dublă identitate. În loc să urmărească băieții răi, ea este cea urmărită, într-un film intrigant de acțiune. Angelina dovedește încă odată că a fi mamă și a avea un soț cel puțin la fel de celebru nu te pot opri de la a realiza cascadorii periculoase și a interpreta personaje complexe.

The Changeling (2008)

În acest film Angelina joacă rolul lui Christine Collins, mama unui băiat dispărut pe nume Walter. Acțiunea are loc în anul 1928 și prezintă o poveste întâlnită frecvent în acea vreme, copiii dispăruți fără urmă.

Filmul prezintă poliția din Los Angeles care îi aduce Angelinei un alt copil decât băiatul ei, lucru care declanșează o serie de scandaluri cu privire la corupție și abuzul de putere din poliție. Rolul a fost cel puțin definitoriu pentru Angelina, o femeie sexy și puternică, ce interpretează cu talent o mamă umilă și disperată să își găsească fiul.

Tomb Raider (2001)

Nimeni nu poate vorbi despre cariera Angelinei ca actriță fără a face măcar o referire la Tomb Raider. Angelina joacă rolul Larei Croft, o femeie puternică, bogată și frumoasă, care adoră să își petreacă timpul gășind obiecte de artă cu valoare istorică. Nu există artefacte îngropate prea adânc sau misiune care nu poate fi îndeplinită de Lara în cele mai provocatoare condiții!